

Maskin- og
Plateverksted
Støperi

A KAMPEN'S
MEK. VERKSTED.

I dag 2 nc. av Aftenposten + A-magasinet.

Lassalg 30 øre

WHITE HORSE

WHISKY

Alltid den samme

Nr. 505 | Morgennr. Abonn.pris: Innenbys Kr. 10.00 pr. kvartal
3.50 * måned

Oslo, lørdag 9. oktober 1937

Abonn.pris: Utenbys Kr. 11.00 pr. kvartal
4.00 * måned

Morgennr. 78. årg

W. WERENSKIOLD:

Aftenposten

BLIR BREENE BORT?

De blir mindre og mindre år for år. — Snegrensen hever sig og kongrensen følger etter.

Også breene på Svalbard, Grønland og i Alaska rykker bakover. Uoverskelige konsekvenser for kraftverkene hvis breene forsvinner.

Enver som har ferdes i høifjellet i de senere år vil ha lagt merke til at det blir mindre og mindre sne i de siste somrer. Fonnene blir borte, i stedet griner hvite urer og berg, ganske nakne, fri for enhver vegetasjon — det er ikke videre vakkert. Forandringsene er påfaldende. — For 20 år siden reiste jeg over Strynfjellet, mellom Grotli og Vidaeseter; dengang lå sneen i flekker og større fonner oppefter fjellsidene; i år var der ikke sne å se. I Jotunheimen det likadan: fonnene forsvinner. Ved Leirvassbu lå en fonn ganske nærl ved, hvor fersk mat kunde ligge i kjøleskap, ganske praktisk — i de senere år går sneen helt bort om sommeren. I skaret over til Gravdalen lå der meget sne tidligere — nu er den vekk. Veien til Gljendebu gikk opp en bratt bakke til Høgvagten — vagle er det samme som varde — men nu går veien langs stranden av Leirvatnet, hvor der før lå en bratt og uforekommelig snefonn. Slik er det overalt: gamle vardeide veier stopper med ett ved nogen lyse steinrisser, her er en fonn tatt bort; andre steder er det blitt uforekommelig, fordi der er kommet frem stupbratte berg og blåisen, hvor man før kunde komme opp langs snestriper. Et par ganger har jeg kommet opp på Tverråtindene fra Sveinåsbreen, langs en slik bratt snestripe som lå oppefter fjellveggen; nu skal det bli vanskelig å greie det. Alle som har været på Galdhøpiggen husker at vi stamper i løs sne på slutten, over Kellhaus topp og frem til varden — men siste sommer var det bare hård blå-bre og stensriser, helt til topps. Ja, selv Glittertind hadde mistet sin snekappe og så ut som et grått spoksel da jeg kom over ryggen fra Blåtjønnhølet.

Sneen har minket i flere år, men siste sommer var noget hell for sig selv. I de centrale deler av Jotunheimen lå snegrensen høyere enn alle tinder, eller over 2500 meter. Ifjor var snegrensen på breene i samme strøk noe slikt som 2050 meter, det var svært høyt, men i år blev alle rekorder slått, sikkert på mange hundre år, for ikke å si et par tusen. I Jotunheimen har snegrensen vært anført til omkring 1850 meter, i år var den 600 meter høyere! På Jostedalsbreen, ved overgangen fra Olden, fantes sneen først i en høide av 1700 meter, etter hvad patentføreren Rasmus Aabrekke fortalte. Her lå snegrensen omkring 250 meter høyere enn de tidligere oppgaver sier.

Nu er det litt vanskelig dette med snegrensen. Den skulle gå langs underkant av større fonner på den tid da der er minst sne i fjellet, omkring 1. september. Men i praksis er det oftest vanskelig å fiksere nogen slik grense; i groppene ligger sne, mens akaler og rygger er bare. Dr. Gunnar Holmsen har benyttet en grafisk metode som skulle utjevne de forskjelligheter som skyldes de topografiske forhold; han har laget et kart over Norge hvor snegrensens høide er angitt ved kurver. Det synes å passe meget bra for den tid — men i de senere år er det blitt helt forandret. En tydelig snegrense kan man se på breene. Over en viss høide er de hvite, vintersneen ligger over fra det éne år til det annet, men nede på tunga tiner sneen

I cirkelen:
Bre i Øvre
Leirungsdal. —
Overst til venstre: Bondhusbreen
i Hardanger, fot.
Widerøe. Man ser tydelig det område hvorfra
breen er «krysset» tilbake.

bort, så blåisen kommer frem, ofte sprukken og
forten. Velen fra Gjuvvaasbytta til Galdhs-

Overst til høyre: Den
store Kaskawulsh-bre i
Yukon. Dens utspring var
ukjent til en ekspedisjon
fra The National Geographical
Society i fjor kartla den
fra luften. En arm strekker seg
til Beringhavet og en til Pa-
cific-kysten.

pigen går over Styggebreen; det var en jevn
fin snevidde, uten synlige sprekker, men i de

senere år ligger breen der ganske blå og gjen-
nemsatt av en masse sprekker. Det ser far-
ligere ut, men i virkelheten er det meget mer
risikabelt å gå over en bre hvor sprekken er
dekket av sne — den flende man ser er ikke så
slem som en usynlig en.

Det er ikke bare sneen som forsvinner, selve
isbreene skrumper sammen også, både i ty-
kkelse og lengde. En bre ligger ikke stille, hele
massen er på langsom fart nedover, slik at over-
skuddet av sne i de høyere strøk føres nedover
til tunga i form av is, og her smelter isen og
renner bort som vann. Hvis forholdene er sta-
bile, så smelter det veldig akkurat så meget som
der tilføres som sne, og breen holder seg da
konstant i størrelse og utstrekning. Men i al-
mindelighet vil breene stadig forandres, de er
sjeldent like lange to år i trekk, og ofte vil de

vokse eller minke mange år på rad. Det viser
sig også at breene innenfor et større område
i det hele går i tak, enten rykker alle frem
eller samtlige skrumper inn. Dette gjelder ikke
helt strengt, fordi rent lokale forhold kan spille
inn; men stort sett varierer breene ens.

Det er da naturligvis klimaet som bestem-
mer hvordan breene skal forholde seg. Klimaet

Fortsatt side 2.

SOLA FLYVEPLASS

sluttet sesongen i utvidelsenes tegn.

Hangaren med den 50
meter brede dør snart
ferdig. — Administras-
jonbygningen begynner
å ta form. —

Flyvehavnen får
slip og egen
brygge næste
år.

Nu er all ruteflyvning på Stavanger sluttet for i år. D. N. Ls luftflåte samles i Oslo, for å se tiden an om hangar- anlegget i Stavanger kan bli ferdig tidankom til å huse tre Ju 52 og «Ternen» i vin- terhalvåret. Leieintekten for Stavanger er an- slått til 20–25,000 kroner.

Mange vanskeligheter har tåret sig opp i den siste tid: streik, forhandlinger, dårlig vær. Men veien som flyene skal bruke opp fra sjøflyvehaven, skal være i orden om en til ukers tid — forutsatt at regnværet blir så moderat at arbeidsblålene ikke synker ned i solen for pukk- stenslaget er lagt. — Med en slik ordning er vi sikkert D. N. L. tilfreds.

Det så en stund ut til at Stavanger skulle fått en kjærkommen forlengelse av flyvesesongen i år. Viggo Widerøes storartede plan om en postrute mellom Bergen og Stavanger i høst ble begleist med mottatt. Men det kostet nogen tuse kroner. Og myndighetene synes ikke å legge nogen vekt på Haugesund og Stavanger er uten natt-togforbindelse med hovedstaden. Man trekker likevel bare på skuldrene og sier at vær så god, dere har telefon og telegraf — og ellers kan dere sende brevene rundt kysten med tog og bil.

*

Distrifts chef Dankworth har hatt alle sikrings-
tjenestens tråder i sin hånd.

— Vi har all grunn til å være fornøiet, sier
han. Tjenesten har virket helt etter forutsetning-
en. Flyene har gått på klokken, selv når rute-
skibene har sokt nordhavn. To dager hadde vi en

Fortsatt side 2.

Stavanger flyveplass, fot.
Widerøe. Innfelt: Luft-
kjempen «Hindenburg».

Markham-breen som går ut i Storfjorden på Svalbard, fotografert fra 3000 meters høyde.

BLIR BREENE BORTE?

Fortsatt fra 1. side.

skulde være konstant, i motsetning til været, etter Mark Twains definisjon: Været er hver enkelt dag, men klimaet er hele tiden. Men så forandrer klimaet sig også, en rekke år er tørre enn sedvanlig, andre våtere; nogen år er varmere, andre kjøligere, så man får inntrykk av at der må finnes perioeder i klimaet. En periode synes å følge solflekken, på 11 år, en annen som har navn etter oppdageren Brückner, er omtrent 35 år. Men så ser det også ut som om der er meget lange, sekulære forandringer, med perioder på mangfoldige år, kanskje flere hundre år. Ellers veksler fuktige år med tørre;

i våte år er det meget palandsvind og nedbør, mild snø i vinter, kjølig sommer med meget regn og lite sol. Da skulde breene få stor tilførsel og samtidig liten avsmelting, de skulde da vokse; men i tørre år er det lite sne og varm sommer, da skulde breene minke. Det er tydelig hvordan breene er gått nogen meter frem etter kalde og rå somre, som 1906 for eksempel, men ellers har de været på retur i mangfoldige år. Det er den sekulære temperaturstigning som virker.

I tidens løp har der jo vært meget store klimaforandringer, vi behover bare å tenke på istiden. Men her kan nevnes, at våre nuværende breer ingenlunde er levninger etter istidens bredekk. Det har vært så varmt i visse perioder etter istiden — senest i bronsalderen — at der ikke kan ha eksistert overliggende snøfonner («evig sne») i Syd-Norge i alfall. Dette kan man slutte etter funn av hasselnøtter og furustubber flere hundre meter høiere enn slike finnes nå. Høy trengslen været omtrent 400 meter høiere, så har snegrensen også været omtrent like høye, så bare de aller høieste topper og tinder har nådd over dette nivå. I denne varmetiden, gullalderen, vokste storskogen over Hardangervidda og Dovrefjell. Men i eldre jernalder ble det etter den almindelige antagelse både kaldt og vått, og breene kom igjen — naturligvis finnes der ikke nogen etterretninger om slikt noget, men det er rimelig.

I nyere tid var breene små, etter tradisjonsens ennu mindre enn nu til dags, inntil år 1700 omtrent. Da begynte de å grøsse, flere breer vokste så voldsomt at de skred frem og ødela dyrket mark, så elerne måtte få skattelettelser. Dette var tilfelle ved Negards-breen i Jostedal og ved Abrekkebreen i Olden. Efter beretningene sluttet fremstøtene i 1750 omtrent. Det er nok ingen tilfeldighet at de store år, «grønnårene», kom omtrent samtidig: I tre år i trekk, 1740, 1741 og 1742, ble ikke kornet modent i Norge, og folk måtte ete barkebrød. Somrene var rå, høsten kald med tidlig nattfrost.

Siden dette store fremstøt er breene gått tilbake alle sammen, men ikke jevnlig: innimellom har der vært mindre fremstøt som har etterlatt sig tydelige merker, endemorener eller skuvrandar, som ligger den ene bak den annen i terrenget foran bre-enden. Negardsbreen har minnet omtrent en fjerding, 2½ km., siden den var størst; den ytterste morene er fremdeles mest påfallende, men innenfor denne har dr. Fægri tallt op 12–13 yngre endemorener. Foran Storbreen i Leirdalen er der 10 mer eller mindre tydelige morener, den ytterste og største ligger 800 meter fra brekanten. Storbreen gikk tvers over Leira, morenen ligger som en mur på den andre siden av elven. Lignende forhold finnes ved alle breer i landet nu til dags, de har minnet noe ganske voldsomt. Det fortelles at Storbreen i Vistdal skal ha gått helt ned til elven Vist for omkring 100 år siden. Foran alle breender ligger den svære morene fra 1750, ofte mange hundre meter fra breen; innenfor det er det fåt ulende, med stenrøsor og leirmyrer og rivende gjørmete bre-elver i mange armer. Langs sidene av breene ligger morener høyt opp i bakken, hvis det ikke er for bratt, men der er alltid en bred lys stripe langs brekanten, uten så meget som en mosedott. Det er da lett å se hvor voldsomt meget tykkere breen har vært. Nogen breer ligger som usle rester i vide, brede senger, de gamle grensene er ganske tydelige. Melkevolls-breen i Olden henger som en tynn tarm nedover berget, midt i det gamle brede leie.

Det er klart at bre-undersøkelser har en gang

Det er ikke bare her i landet at breene minner slik; den samme tilbakegangen merkes på Spitsbergen, Grønland og i Alaska. Og dess større breene er, dess større blir i almindelighet variasjonene; det dreier sig ikke lenger om hundre av meter, men om mange kilometer. Særlig fellesomme er de breer som går ut i fjorder eller i åpne havet. I 1870 kartla von Heuglin landet rundt Storfjorden på Spitsbergen, og han døpte en fjord for Mohn Bay. Da en russisk ekspedisjon kartla landet 30 år senere, fantes der ingen Mohn Bay, men en sverr istunge som gikk mange kilometer ut i havet. Men enda 30 år senere er Mohn Bay kommet frem igjen!

I Alaska er tilbakegangen enda større: en fjord som heter Tarr Inlet var helt fylt av en stor bre i 1879, men siden den tid er fronten gått 25 kilometer tilbake! Og likadan er det i andre fjorder langs kysten. Men de breer som kommer fra de høieste fjell minner minst. Det samme er tilfelle på Spitsbergen, etter hvad Adolf Hoel forteller; nogen breer som kommer ned fra de høye platåer lengst i nordost på Vest-Spitsbergen, minner ikke.

Man kan påvise at breene på Alaska har hatt et svært fremstøt, slik at de var størst engang i årene 1735–1785. Det ligger svært nær å jelviføre dette fremstøt med de norske breers voldsomme vekst i første halvdel av 1700-årene og senere tilbakegang. Fra Alaska finnes ingen beretning så gammel, men man kan gjøre visse slutsatninger av alderen av trær som vokser på de gamle morenene; breene har også i sin tid gått frem over skogbevokset land og begravet stammer og stubber i grus og sten.

Har vi noget vidnesbyrd om at klimaet er blitt varmere siden 1750? Det finnes ikke regelmessige serier for mer enn vel 100 år, for en del stasjoner i Norge. Disse observasjoner er blitt bearbeidet på Meteorologisk Institutt av kontraktøren, dr. Hesselberg. Det viser sig at det gjennemgående er blitt varmere i løpet av århundret; dette gjelder merklig nok først og fremst vintertemperaturen, som har tiltatt 3–4 grader, mens somrene har holdt seg næsten uforandret; men i de siste år er disse begynt å bli varmere også.

At vintrene blir mildere, men ikke somrene, skulde bety at klimaet blir mer «oceansk», men da skulde breene jo vokse! Forklaringen er vel den, at det er blitt så meget varmere at det ikke monner noget om nedbøren er tiltatt en del. Men i de høieste fjell vil ikke tilveksten i temperatur komme til å bety noe, så høyt oppet er det ikke noe allikevel. Det må være forklaring på det faktum at nogen breer ikke går tilbake.

Den almindelige temperaturstigning viser sig på flere måter: skifret blir skrallere i de lavere strøk, men på den annen side blir det bedre for skog og planter i fjellet. Der hvor skogen ikke er utsatt for sterk belting av gjeter, trekker den sig oppover fjellet; likesom snegrensen heves, vil også andre grensene rykke høiere oppover, både trengslen og korngrensene. I de senere år er kornet blitt modent på seterløkk i Gudbrandsdalen, hvor det var ment å skulle bli grønnfør. Slik blir landet mer brukbart, fastboende folk kan så slå seg ned i lær og daler hvor det nu bare er setrer.

Men skulde fonner og breer bli helt borte i fjellet, så er ikke det bra heller. I Lom brukes mye akervanning, det er bedre år dess varmere og tørre været er, bekkene fører alltid vann, de kommer fra fonner og breer. Tiner disse bort, så blir der ikke lengre årgangs vann i bekkene, og vannrennene blir tørre. De viser seg at vanning har vært drevet meget lengre utover i dalen for i tiden; at man har sluttet med dette kommer ikke av det at det blev usundvendig, men der var ikke vann i bekkene om sommeren i tørre år. Snefonnene er blitt borte.

Skulde breene forsvinne, vilde det ha uberegnelige konsekvenser for våre kraftverker, som jo er avhengige av vannføringen i elvene. Selv i den tørreste sommeren går bre-elvene fulle, og kraftstasjonene i nedre Glomma for eksempel, mangler ikke vann om sommeren. Sne og is i høifjellet virker som reservoarer i den varme tiden. Men fortsetter klimaet å bli stadig varmere, vil den tid komme da der ikke lenger finnes nogen slik naturlig regulering av sommervannføringen.

Det er klart at bre-undersøkelser har en gang

Mannen som trygget skibsfarten

Og fikk gjennemført at alle skib skal ha lastemerke.

Samuel Plimsol
fikk tilnavnet „Sjømannens venn“.

Plimsollene, — kjenner De dem? — Det var navnet på gamle, uttente fartøyer, som seilte — høit forsikret — på alle hav. Det var ingen forsyning på båtene om bord på en plimsol. Den bod på usle bekjemmeligheter for mannskapet, som dessuten seilte i evig livsfare. Navnet plimsollene fikk disse fartøiene først etter den engelske jurist og kulisshandler, Samuel Plimsol, i siste del av forrige århundre tok kampen opp mot de synkeferdige skutene.

Plimsollene fikk gjennemført en del reformer ved loven: «Merchant shipping acts». Denne lov ble i 1890 fulgt av en ny lov som blandt annet påbød at alle skib skal forsyne med lastelinje, — det såkalte Plimsolmerke. Plimsol, som brukte meget av sin tid og mange penger på gjennomførte reformer til sjøs, døde i Folkestone i 1898.

Handelskibloven av 1876 — med senere tilføyelser — tjener fremdeles som den viktigste rettsesnor for sikkerheten om bord i britiske skib, og den fikk stor innflytelse også på andre lands lovgivning. Plimsolmerket — lastemerket eller lastelinjen — ble snart anvendt av næsten alle sjøfarende nasjoner. Det er idag et internasjonalt merke og angir den dypeste linje som man kan laste et skib ned til under forskjellige forhold og til forskjellige årstider.

Hos oss ble spørsmålet om innførelse av sikkerhetsforanstaltninger til sjøs tatt opp til behandling av en kommisjon i 1894. I 1903 kom en lov om kontroll av skibets sjødyktighet, men loven inneholdt intet påbud om lastemerke. Først i 1909 kom en tilleggslov som påla at alle norske skib — som ikke er spesielt undatt — plikter å ha lastelinje påsatt. Dermed hadde Samuel Plimsols ideer seiret også i vårt land.

Plimsol-lastemerket, som De ser på tegningen ovenfor, er en cirkel — 12 tommer i diameter — med en 18 tommer lang vannrett linje trukket gjennom sentrum. 22 tommer foran cirkelens sentrum er en loddrett linje, og vannrett på denne er der (se tegningen) flere linjer. Disse, som er 9 tommer lange, viser lastedybde til forskjellige årstider, under forskjellige forhold, — og de skal sikre at et skib aldri har tyngre last enn det er godkjent for. Linjene som strekker seg fremover mot skibets baug viser hvor dypt skibet kan være lastet i saltvann, — linjene som strekker seg akterover viser lastedybden i ferskvann.

Ferskvannslinjene er merket: FT (Ferskvann tropene) og F (Ferskvann). Saltvannslinjene er merket: T (Tropene), S (Sommer), V (Vinter) og VNA

(Winter Nord-Atlanterhavet). Avstanden mellom hvert dybdemerket er omtrent 6 tommer. Under seilas om bord i Atlanteneren om vinteren har skibet således omtrent 18 tommer mer fribord enn i tropene om sommeren.

Den tekniske forklaring på nødvendigheten av lastelinjene er svært enkel: Ferskvann er lettest enn saltvann, så med samme last vil et skib stikke dybere i ferskvann enn i sjøvann. Nu skal et skib aldri ha tyngre last enn det er godkjent for. Dersom det er bygget for maksimum 10.000 tonn last, skal det aldri ha mer enn disse 10.000 tonn, — enten det seiler på det ene hav eller på andre. Dersom et skib i saltvann ble lastet så dypt at det sank helt til merket FT ville det ha for meget last inne, og det ville følgelig ligge altfor dypt når det kom til andre farvann hvor vannet var mindre saltoldig (knfr. fysiken), — veskers fortregning.)

Til bestemmelse av vannets nøyaktige tetthet har sjømannen et instrument — salinometer. Et skib laster jo ikke bare i rent ferskvann eller rent sjøvann, men under alle forhold, i ramsalt vann og i brakkvann, — og lastedybden skal alltid være korrekt. Seller altaat vår 10.000 tonner fra ferskvann til tropene i sommerdagen, skal den være lastet nøyaktig til streken FT — når det kommer ut i det tyngre saltvann, never den sig slik at merket T kommer til syne, — og når den så kommer til Atlanterhavet stiger den enda mer, og flere lastelinjer kommer frem. For trelast er der spesielt lastemerke.

*

Fotografiet, som er hentet fra Vacuum Oils publikasjon «Compass», viser hodet på et baugspryd som forestiller Samuel Plimsol. Det ble tatt fra en bergsamt gammel clipper som bar hans navn. Skutene som ble bygget i Aberdeen i 1873 for Shaw, Swill & Co., var 241 fot lang og på 1524 reg. tonn. Den seilte på Australia og gjorde engang turen fra Sydney til London på 70 dager. Dens beste dagsseilas var 325 miles, og på en tur seilte den 4020 miles på 15 dager.

anonym tilværelse, med store pengetap for de menn som har holdt den gående.

Flyvehavnen i Sømmebukten, som til næste år får slipp og egen brygge, viser sig å være ideell. Her er smalt vann selv om det blåser 50–60 km. i timen. Stavanger kommune har sikret sig så stort areal her at det kan bygges moderne hangar med verksted og alt som dertil hører.

*

Hangaren på flyveplassen, som snart er ferdig, er den eneste bygning i Norge med så stort spenn. Man må til broene for å finne større. Spennet (den fulle døråpning) er 50 meter. Portene er 8 meter høye, mens hangagens fulle høde er 14 meter. Apningen dekkes av tre porter som løper i kulelager i hver sitt spor. Når hangaren er helt åpen, står portene utenpå hverandre i en ramme for vestenden av hangaren.

Konstruktøren er synlig tilfreds med det store arbeide som hans folk her har gjort.

— Det er ganske pussig, sier han, det er brukt noget slikt som 4500 kg. bare i nagler. Det blir rundt regnet 30.000 nagler.

På bygningens baksida ligger det store verksted. Administrasjonsbygningen begynner å ta form. Det arbeides nu på tårnet, hvor plakkommadoen og sikringstjenesten skal ha sin plass. Bygningen ser forholdsvis ut ved siden av den mektige hangaren, men det påstås at den skal gi rum for det nødvendige til tjenesten, ja til og med for en liten restaurant.

Skulde trafikken på plassen bli større enn ventet, er det rikelig anledning til utvidelse — et problem som er aktuelt ved de fleste internasjonale flyveplasser i Europa.

*

Trafikken på Stavanger flyveplass næste år er det ennu ingen gitt å spå om. Men en rute fra Amsterdam med mellemlanding i Esbjerg synes naturlig. Dermed stimuleres Vest-Norges store handelsinteresser på Kontinentet ved en intim forbindelse til Stavanger, og med flykorrespondanse videre nordover. Oslo tilknytning til Kontinentet skulde føresliggjøre være dekket med dag- og nattflyene over København.

Stavanger flyveplass kommer ellers først til sin rett når Fornebo og en plass ved Kristiansand er ferdig.

Men dermed skulde også Norge fått de hovedflyveplasser som landet naturlig har behov for. Hvordan enn utviklingen kommer til å gå, vil vårt lands topografiske struktur tilslutte til lufttrafikk nordover fra Stavanger foregå med sjøfly. Ellers kan ikke en luftretning langs kysten skaffes tilstrekkelige hjelpe-landingsplasser.

Fr.

SOLA FLYVEPLASS

Fortsatt fra 1. side.

Kystfly og et Stinson-fly i Stavanger flyvehavn i Hafrsfjord.

Kystflyverutene sene avganger, med de to fly som krysser hverandre i Stavanger har ikke været nogen suksess. Det kan avleses på oppgavene over postforsendelsen, og det blev også tydelig understreket av formannen i Stavanger Handelsforening.

D. N. L. har tatt konsekvensen av dette, og går næste år tilbake til ruteordningen av 1936 – visstnok med bare ett fly på ruta Oslo–Stavanger–Bergen. Det overlates da til Allied Airways som selv å soke sin beste korrespondanse i Stavanger.

Nordsjørutene, som har så gode betingelser for å få topptrafikken i sommerhalvåret, kom for sent igang, og har nærmest hatt en

vel, selv om en fryser slik av og til at en ikke kan kneppe en knapp i trioen fordi fingrene er blitt for stive.

Hvad kan grunnen være til denne forbedring av klimaet? Det har vært en ofte brukt utvel å skyde på Golfstrømmen, men i dette tilfelle må den frikjennes for direkte skyld. Breene blir jo borte likefullt i Alaska. Hvis vi sier at solvirksomheten er blitt sterke, så er det vanligvis å bevise, men det må vel være noe annet.

Så spørres det om det snart vil begynne å gå den andre veien. Det kan jo ingen vite, men etterst tendensen har gjort sig gjeldende i hundre år, og der slett ikke viser seg nogen tegn til at det går langsommere, tvert imot, så ser det ut til at temperaturer gjennemgående vil komme til å stige enda i lang tid – idet der naturligvis vil optredre flere kortvarige svingninger, opp og ned. Kanskje våre etterkommere vil opleve samme klima som i bronsealderen, korndyrkning op til 1000 meter, skog over alle fjellvidder – det er slett ikke umulig at gullalderen kommer tilbake.

W. Werenskiold.

GASS

har ennå mange tilhengere.
FÅR DEN FLERE?

— Gass — sier enkelte og griner på nesen. — Den lukter så felt! Gassen er fin den, sier de fleste, de som bruker den daglig og som vet å sette pris på den fordi den så fort gir det ene eller annet den rette koken. Særlig i de senere år har det vært en hård taugtrekning mellom gassen og elektrisiteten, og det finnes spesielle gass-tilhengere og særlige elektrisitetsentusiasmer, nogen er det ene eller det annet, andre både og. Så underlig det enn lyder har kommunen selv bekjempet Gassverket og bruken av gass ved å forby folk å ha overforbruksmåler når man har gass. Resultatet har været: nedgang i gassforbruksmåler. Denne konkurransen med sig selv har byen innsett er uheldig, og nu er det tillatt igjen å nytiggjøre sig både gassen og elektrisiteten samtidig.

Hordan lager man så den foraktelige gassen? Vi stikker innom Gassverket nede i Storgaten. Vel kommet innenfor murene er vi snart opp i gassfabrikasjonen. I retorte-huset rusler en maskin på skinner, en maskin som med sin lange arm fører de 12 ovnene med kull. Under vårt besøk holder man på med å reparere en ovn.

— En slik ovn brenner 2000 degn, forteller avdelingschef Helgesen, som sammen med direktør Krog og avdelingsingenier Stray viser oss rundt. Temperaturen i en slik ovn går op i 1400 grader, så de skjønner det skal noget til for at den skal holde. Ovnene brenner døgnet rundt.

Men for å begynne med begynnelsen: de 40.000 tonn kull Gassverket lager gass, koks, tjære etc. av i løpet av et år, ligger lagret på tomtene ut mot Ankertorvet. Lastekranens grabb løfter kullene bort til et Pater Noster verk som sender kullene op i en silo og inn over ovnene. To mann er nok til å passe alle de flere etasjer høye ovner, som er nogen riktige kullsukere — 200 tonn i dognet for full drift — ca. 130 tonn akkurat nu for tiden. På bestemte tidspunkter temmes ovnene — maskinene som før har ordnet kullene inne på fyren, strekker nu sin lange arm inn i den brennende germen og føler hele stasen ut på den motsatte siden. Det blusser og blaffer fra ildmørjen og røken brer sig rundt gass-arbeiderne som i sannhet kan sies å stå i rok om ikke i damp. En mann setter slangen på ildmørjen og røken øker i omfang. Arbeiderne står der med sine lange jernrake — av og til ser vi dem, av og til er de helt borte. Koksen kommer for dagens lys. Rågassen er på vei over gaten — d. v. s. i rørleding under jorden for å røres i anleggene bak Gassverkets kontorbygning. Når en vandrer omkring i retorte-huset vil en

En godlig gassverk-arbeider.

BØR MAN KOPIERE

Herrebøe-Fajanse?

POSTMESTEREN SOM GRUNNLA
FAJANSEFABRIKK

Kullhaugen er næsten liksom Jakobskirken. — Til høyre: Ovnene temmes. Ildmørlen strammer ut.

finne at verket selv bruker gassbluss — selvfolig kan en kanskje si. For en tid siden forsøkte man sig med elektrisk lys, men det blev for blåst. Så innførte man gassblussen igjen. Det trenger lettere gjennom all røken.

Gassen gjør flere vandringer på sin vei før den spaserer gjennom de over 214.000 meter lange ledninger til konsumentene. Fra sitt rensestoshold bak kontorbygningene, drar gassen tilbake til selve Gassverket, hvor den blir lagret i den velkjente «oste-klokken», som stiger eller synker ettersom innholdet øker eller avtar. I almindelighet inneholder klokken ca. 12.000 kubikkmeter, mens kjempen oppe ved Mariendalsveien gjemmer på 60.000 kubikkmeter. Det er gjort meget i Arenes løp for å få så ren gass som mulig. For i tiden kjente man jo lukten over alt i et hus med gass. Idag kan man neppe kjenne den minste duft — svovel-en i kullene er minimal i forhold til hvad den var for i tiden, koblingen i kjøkkenene er blitt solidere og tettere også. Gassen blir analysert hver bidige dag, så man kan sikre sig at den får den mest mulig konstante sammensetning. Mens vi oppholder oss ved selve gassen — verkets hovedprodukt og selve eksistensgrunnlaget — bør det nevnes at mens elektrisitetens tilhengere øker med 5000 om året i Oslo, så går tallet på gass-konsumentene ned. Tallet på de av oss som gjør bruk av den lysende gassflamme var i 1934 35.001 og ifor 33.426. Gasslampenes antall er næsten nærmest minimalt — 450, kokeapparatene og stekeovnenes tall er gått ned, mens gasskomfyrenes er øket, gassbadene beskrives også en nedadgående kurve, gassaminene likeledes, men gassfyrede bryggepanner, centralfyreanlegg og tekniske apparater øker i tall — om ikke så voldsomt, så er det likevel økning.

Foruten gass produserer Gassverket også koks — ca. 450–550 000 hl. om året — en produksjon som gir 600–700.000 kroner i kaassen, et beløp som næsten dekker kullinnkjøpet for året. Fra retorte-huset rusler koksen ut på tomtene, oppover et belte, som går i siksak op til et tårn, hvor koksen rulle-harpes og sorteres i 4 sorter, så ned igjen til utkjøring. Av koksen blir det også et biprodukt — grus, som brukes av industrien til dampfremstilling. Foruten, 1500 tonn tjære, salmiakk-spiritus, lager også verket

En Herrebøe-opsats.

herrebøe-fajansen er almindelig kjent

gjennom være museers tildels ganske rike samlinger — således f. eks. Kunstmuseumets som sikkert er den tydligste. Endel Herrebøe-fajansen finnes også i privat eie. Det var postmesteren Peter Hofnagel i Halden (Fredrikshald) som i 1758–59 grunna Herrebøe Fajansefabrik på gården Herrebøe i Id ved Halden. På våren 1760 begynte fabrikasjonen, men driften krevet ganske store uttellinger, og vår gode postmester måtte ty til å danne et interessentskap, hvor en rekke av datidens rikmenn i det daværende Christiania og Fredrikshald ydet sin støtte. En av deltagerne i selskapet var justisråd Peder Eliason på Hafslund Hovedgård. I en prisliste fra 1764 sees prisen for de forskjellige gjenstander å stille sig som følger: «Ponce-Boller med Laag» 6–10 mk. og 5 riksdaler. Runde formede terriner med fat 2 riksdaler og 2 mark, flatte dreide tallerkener 3 mark pr. dusin, peperdåse 1 mark o. s. v. Avsetningen var ikke til forventning og i 1772 blev fabrikken nedlagt og Herrebøe og de to andre gårder som hørte til eiendommen bortført.

Samtidig med Herrebøe virket også en fajansfabrik i Drammen. Begge laget den blå og hvite fajansen, som publikum ønsket — men fabrikken i København skulle også leve, og dette måtte de to norske fabrikene like for. Sakkyngheten mener også det er muligheter for at det var en fajansfabrikk i Drøbak, men denne fabrikken vet man uhyre lite om.

I Herrebøe-fajansens ornamentikk gjenfinnes man rokokkoens eiendommelige linjeføring og mangeartede motiver, sier direktør H. Grosch i en avhandling om fabrikken og dens produkter. Ofte anvendes således disse uregelmessige og tilsynelatende vilkårlige ornamentale former uten organisk sammenheng eller vekst, som utgjør hovedbestanddelen av periodens dekorasjonsystem. Det fritt bevegede og tvangsløst ordnede

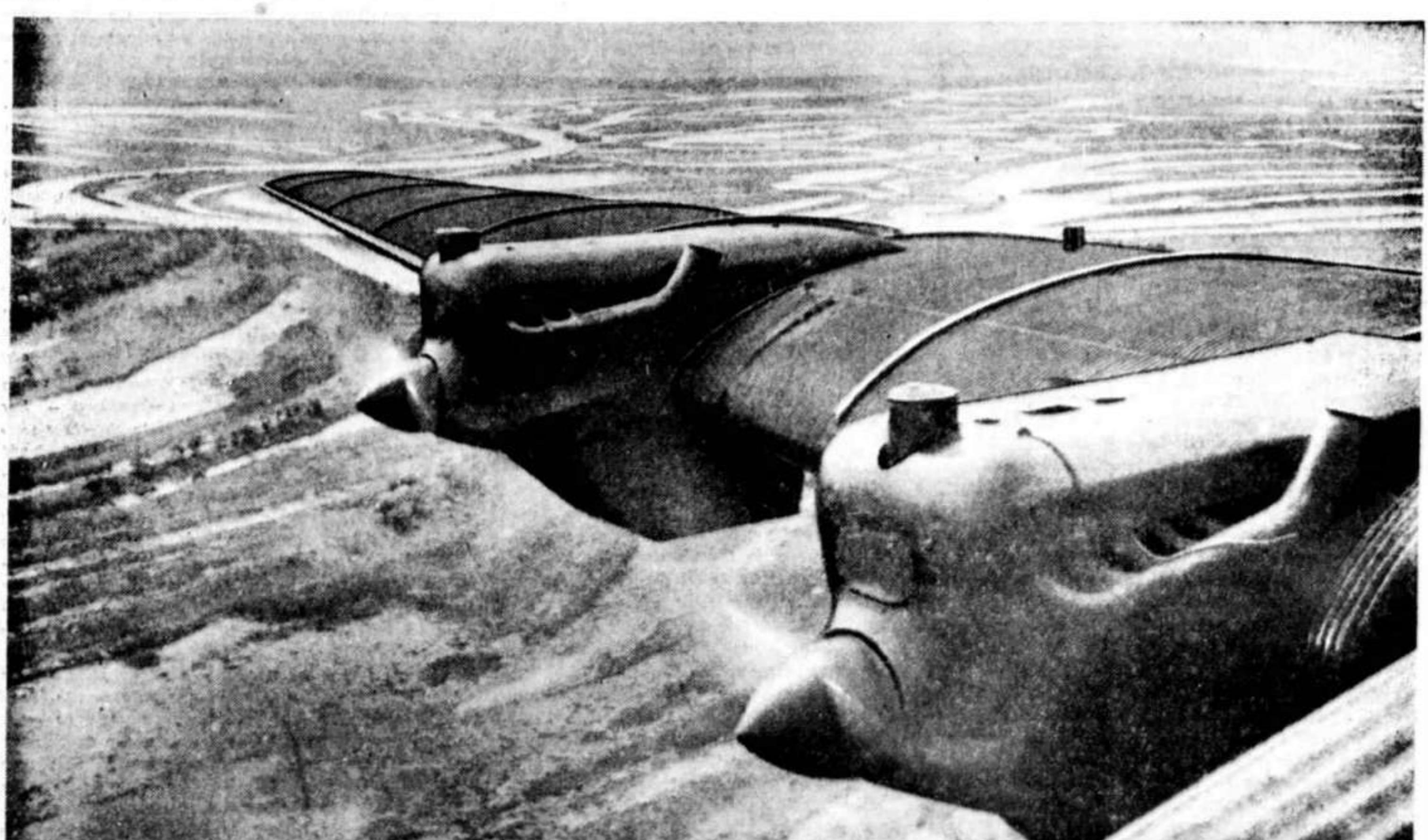
ornament berikes på den mest uventede måte med alskens dekorative enkeltheter — bladverk, blomster og frukter, fugler og insekter, fantastiske dyr og figurer, skjelmake små englehoder, trofeer, symboler og våben-skjold — et mylder av figurer som smelter sammen til et hele under den myndige og dyktige kunstners hånd. Herrebøe-fajansens hovedmann mener man brodrene Gunder og Joesef Large har været.

Dekorasjonen er frie, lodige og frodige, fulle av spilende liv. Det er ikke vanlig teaterkokk. Mattbåb og manganoerd var hovedfarvene. Kunstnerne, som malte fajansen, måtte være rapp og sikre på hånden — var et strok først tatt, myttet det ikke og stryke det ut eller rette på det på nogen måte. Foruten suppeterriner laget man svære opsatser på 45 centimeters høde og 40 cm.s diameter, bispeboller, ja til og med hele bordplater ble laget i Herrebøe-fajansen — et nokså vågelig eksperiment. Disse bordplatene var det særige vanskelligheter med — en såvidt stor gjenstand slo sig ganske meget, ble vindskjæv, og selve bordet måtte derfor lages etter den vindskjeve platen.

I den senere tid har en ung norsk maler kopiert ett og annet av Herrebøe-fajansen. Bl. a. har han laget et nydelig fat, 49 cm. langt og med en bredde av 35 cm. Likeledes har den unge maler malt en suppeterrin til Kunstmuseumet — en terrin som museets egne folk sier er så godt ettergjort at det må fagfolk til for å oppdage at det dreier seg om en etterlingning og ikke en original. Det store spørsmål — som mange kanskje stiller sig selv — er nu om det er riktig å kopiere Herrebøe-fajansen. Hvad sier vår store leserskare?

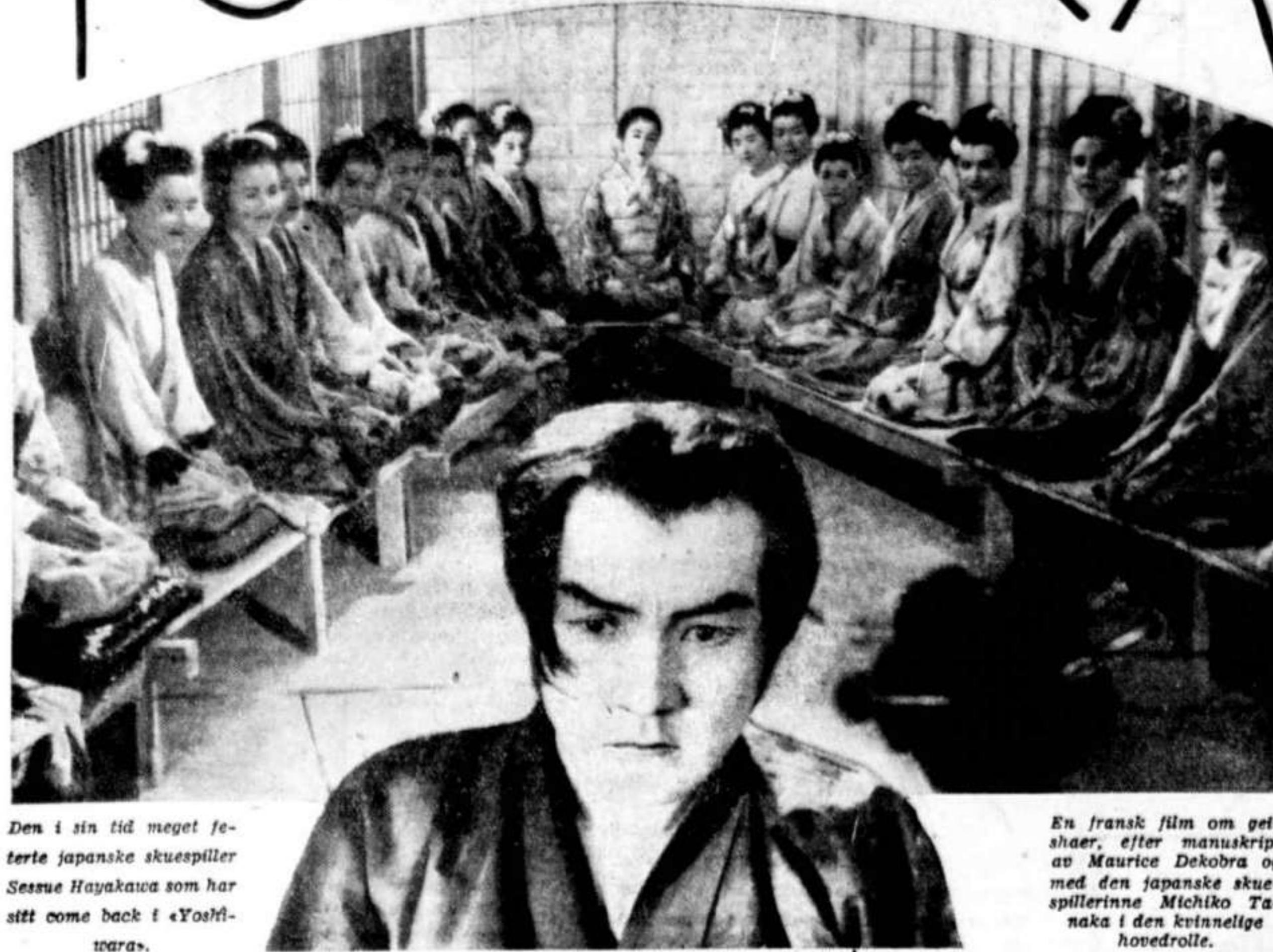
Undertegnede.

BOMBER OVER AMUR

Et russisk bombefly over Amurdistriket, hvor russiske og japanske interesser kolliderer. Som man ser er terrenget oversvømmet. Amur går hvært dr over sine bredder, og det danner sig da tallrike bifloder.

YOSHIWARA

Den i sin tid meget furete japanske skuespiller Sessue Hayakawa som har sitt come back i «Yoshiwara».

TAKT

MED

TIDEN

Huset Habsburg — dette store, stolte keiserhus som engang hersket over et verdensrike — skal snart være gjenoppbygget, uttaler den landflyktige eks-keiserinne Zita i et intervju. Og hennes sonn, tronpretendenten erkehertug Otto, er en samme mening — som han alltid har vært det i morens nærvær, påstår man. Det er i dette øyeblikk tre land hvor habsburgerne har chancen til å fått — Ungarn, hvor det helt siden hans far keiser Karls to mislykkede forsøk på å gjenerobre tronen har været et kongevennlig parti som til stadighet arbeider for å se hans sonn som arvtager til tronen, og nu i den senere tid Spania, hvor det bestemt forlyder at general Franco vil se ham som keiser eller konge når maktsørsmålet engang er løst. Den største chance har vel Otto imidlertid i Østerrike, hvor man gjennem en usikker og tumlende tilværelse i de senere år har sett hen til monarkiet som en reddende og stabilisering faktor. De siste dagene og noggens begivenheter synes også å ha dreiet vindene mere kongelig, idet det — etter hva den europeiske sensasjonsprese forteller — trekker op til en «Windsor-konflikt» i anledning av at forbundskansler Schuschnigg akter å gifte seg etter sigende med en fransk frue med seks barn.

Otto av Habsburg er nu 25 år gammel — og ikke en dag siden han på bryggen ved Wartegg, på grensen mellom Schweiz og Østerrike, tok av sig luen, og hvisket: «O, du elskede, hellige Østerrike, lev vel — intet øyeblikk har han oppgitt tanken på å vende tilbake. Det har ikke minst hans karakteristiske Zita av Bourbon-Parma sorgert for. Selv i de vanskelige år under forvisningen til Madeira, da hun måtte leve adskilt fra sine barn, passet hun på at herskertanken alltid holdt sig levende i ham — ikke minst ved hjelp av de glimrende lærekrefter hun tross uhyre økonomiske vanskeligheter sørget for å skaffe ham. Senere har jo mor og sonn funnet hverandre igjen, og nu ser man dem sammen til stadighet. I Lequeito i Spania levet familien meget enkelt — stadig minnet om sin vanskelige stilling i avhengigheten av de gaver som slektinger og venner innen den østerrikske adel sendte dem. Den største del av årene etter landflyktigheten har de imidlertid bodd på Schloss Ham ved Steenockerzel mellom Louvain og Bryssel — og i de senere år, da habsburgerne fikk en del av sin beslaglagte formue tilbake, har også tilværelsen tegnet sig noget lysere for dem. Her på Schloss Ham, er også Ottos «opdragelse», avsluttet — og han står godt rustet til om mulig å løse sin oppgave på tross av alle farer å ta kronen den dag det østerrikske folk kaller. Personlig er han en arbeidsom, alvorlig og dype religiøs mann. Han er intelligent og har et charmerende vesen, men meget stolt over sin «guddommelige» oppgave. I sin omgangskrets er han godt likt og har, ikke minst ved sine mange reiser i de nordiske land, skaffet sig mange nye venner.

Men det er neppe mange som tror på at han nogen gang får en krone på sitt krokkete hode. Enkelte utenrikspolitiske medarbeidere antyder en svak mulighet i forbindelse med det opstårte motsetnings-

Innsbruck.

Møte med HARRY BAUR

Paris i september.

Harry Baur er en av Frankrikes mest engasjerte skuespillere. Neppe er han ferdig med den ene filmen, før han må begynne på den næste. I sin siste film «Sarati le terribles» f. eks. er han med så godt som i hver eneste scene. Man må virkelig beundre denne gamle mannen som erker å være med uten å trettes av et så nervepirrende og anstrengende arbeide som hans.

Han gir inntrykk av å være fysisk trett. Men man behover ikke å snakke med ham mange øyeblikk før man blir overbevist om at hans andelige vitalitet er uten grenser. Han er munter og morsom — vennlig og klok — og det er ualmindelig hyggelig å snakke med ham.

Jeg må vente ganske lenge før Harry Baur kan ta imot mig i sin løse i Studio Francois hvor han arbeider. Først etterat jeg har ventet i 5 utrolig lange timer kommer endelig hans sekretær og hviler her høitlig at nu kan den store monsieur Baur ta imot mig.

«Den store monsieur Baur» sitter dypt nedskuet

i en veldig lenestol i sin losje. Jeg blir helt skremt ved synet av hans forferdelige maskering. Hans allerede fra før så furete ansikt er gjort ennu mer furet ved hjelp av høiend smink, siembrynen er sorte og buskete — omkring halsen har han et fillet tørkle — på hodet en fettet gammel hatt — og i begge ørene henger store, forgylte øreringer. Han ser ut som den verste rverhøvding og gir en meget god illusion av «le terrible» — den forferdelige — det som han jo også skal være i filmen.

Jeg må frembringe en liten diskret helse for han i det hele tatt blir opmerksom på min eksistens. Og da Harry Baur er ansett for å være et av de gjestfrie mennesker i verden, lyser hans ansikt med det samme op i et tusenryntet smil, og med sin aller dyreste bassrøst ber han mig sitte ned.

Han lar meg straks vite at han — i motsetning til de fleste andre franskmen — har et klart begrep om de nordiske lands geografiske beliggenhet, deres folk og klima. Han spør ikke med en hutring om det ikke er forferdig koldt der opp — eller noe lignende, slik som de aller fleste hørneide gjør.

— De forstår, sier han, jeg lengter så til Norden. Det er virkelig min store drøm engang å få komme dit. Jeg har så meget arbeide nu — han gjør en trett håndbevegelse. — Men vent bare til jeg får litt fri fra å filme. Da skal jeg kjope meg en liten privat yacht og reise dit op. Men jeg vil ikke reise som en vanlig turist. Langt derfra. Jeg skal reise for å studere folket, teatret, kunsten o. s. v. deroppe. Det skal jo være så usiglig vakker det, ikke sant?

Jeg forsikrer med overbevisning at vi har det ubeskrivelig vakker. Med det samme kommer hans sekretær inn, og han vender sig ivrig mot henne. — Hun sier også at det er så vakker i Norden, sier Baur og peker på meg. A, den som bare fikk

Harry Baur tegnet av en fransk kunstner.

slippe alt dette her — han peker på den veldige manuskriptbunken som han har i hånden. — Bare jeg ikke slipper det — da reiste jeg slettligg dit op. Men, fortsetter han etter en stunds tankefull tauhet, nu tror De vel at jeg ikke liker å filme. Det må De jo tenke om meg, slik jeg snakker. Men det er ikke riktig. Jeg elsker mitt arbeide — ja nettop, jeg elsker det. Hvordan skulle jeg kunne gjøre noe annet? Men jeg har jo filmet 8 år i trekk så å si. Og da er det vel ikke å undre seg over at det av og til føles litt anstrengende for en gammel mann som meg.

A, De forsøker å protestere, det ser jeg, sier han. Men det skal De ikke forsøke på. For jeg er nemlig gammel, meget gammel. Og han der — han peker leende på sminkeren som nettop holder på å forbedre furene i Baur sikt, — han der forsøker å gjøre meg ennu eldre.

Men alvorlig talt, fortsetter han. De skal ikke glemma at for jeg kom til filmen, som det heter, hadde jeg spilt teater i 30 år. Og fremdeles er jeg med i gjennemsnittlig et teaterstykke pr. år. Det kan ofte være ganske trettende å filme om dagen og spille teater om kvelden — jeg sier ennig en gang: for en så gammel mann som meg. Man bor huske at her i Paris går ofte et teaterstykke hundrevis av ganger.

Nu ringer en energisk klokke et eller annet sted. Det betyr at Harry Baur skal inn i atelieret. Men før jeg går beklager han at han lot mig vente så lenge for jeg kom inn. Jeg forsikrer ham at det ikke gjorde noe. Og det mener jeg også. For en 10 minutters samtale med denne ekselige skuespiller var mere enn verd av de 5 timers venting.

Fanny Munsterheim Rocke.

En fransk film om geishaer, etter manuscript av Maurice Dekobra og med den japanske skuespillerinnen Michiko Tanaka i den kvinnelige hovedrollen.

En forståelsesfull opfinner — og en lovende opfinnelse.

De behøver ikke mere enn stikkene nesen ut av by-viduet for De er enig i at bensinleverandøren i San Francisco som har oppfunnet parfymer bensin for biler og motorsykler, er en ytterst forståelsesfull opfinner — verden takkeskrivelse fra millioner av fotgjengere verden over. Hans opfinnelse — hvis den holder hvad den lover — vil gjøre det til en forniesele å møte Ringbussen i mothakker, for ikke å snakke om Lommedalsbussen når den er i form. Vi vil samle oss ved gatehjørner hvor bilene ruser op og gearer sig over gatekrysene — vi vil flytte til leiligheter som har stor biltrafikk i nærheten. Exhausten vil nemlig — etter opfinnernes eget utsagn — ha a m b r a d u f t, takket være sammensetningen av det stoff som blandes i bensinen — nemlig kamfer i en spesiell form, kumarin og syntetisk moskus i bestemte sammensetninger. A m b r a d u f t! — Det er næsten ikke til å tro — og allikevel slår de amerikanske reklametidsskrifter allerede på stortrommen for den nye opfinnelse som nettop i disse dager provkjøres over San Franciscos asfalt.

Innsbruck — et paradis for barnrike familiær — og et apropes til Landstads statistiske bebreidelser.

Aftenposten bragte for kort tid siden meddelelse om 200,000 nye ekteskapslån i Tyskland, samt at man for fremtiden kunde regne med større hjelpe til børnene til bekjempelsen av et stadig avtakende innbyggertall. Også de nordiske land har fått føle hvordan et- og to-barns prisprinsippet avfolker land-

det, men byråchef Langlands bebreidende tabeller har neppe formadd & formere by og bygd. Spørsmålet er imidlertid stadig like aktuelt — avfolkningen fortsetter, og om 100 år er det visstelig ikke mange milie med offentlige tilstelninger. Hvert år innbryr byens ordfører barnrike mødre på fjelltur, hvor det er felles-spisning og selskapelig samvær, han står fader på byens vegne for hvert sjette barn i hver familie og bekorster med kommunale midler konfirmationsklær til 10 av de fattigste barn. Og sist — men kanskje ikke minst til fremme av barnetallet har de barnrike familiær hederssplassen på de første tekstsider i Innsbrucks adressekalender!

Gode forskrifter for en by som vil sike sitt barne-tall. Torvhall-årenes millioner vilde sikkert hjelpt godt i første omgang, og Oslos nuværende ordfører hadde vært en både tilfreds og gavmild fader. Tenk bare hvor meget morsomt han ville ha hatt med seg hjem i kofferten hver gang han kom fra utlandet.

Har De nogengang spist åtte-dager-kokt ertesuppe —? Det påstår å være en ytterst raffinert delikatesse.

Medlemmene av Société d'Acclimation — en gastronomisk forening med verdensry — har nettop været samlet til en «feinschmecker-uke» i Paris. På første dags spiseseddelen stod blandt annet nordjø-tat, artiskisk sel-stek med havtang-salat, åttedager-kokt ertesuppe og kløverslange-jilet, ristet i skiver og servert pd isblokk. Presidenten holdt en tale hvor han påpekte at foreningens spisesedler ikke var nogen dårlig spok, «vi vil bare vise publikum hvor meget i naturen man kan ta vare på og tilberede til delikatesser». Derefter minnet han om forrige års løvestek — hvordan den etter foreningens opskrift var blitt en stendende rett i flere syd- og vestlige land — han nevnte 1935's farserte kamelepkuler og årets ertesuppe «som oppvarmes til 100 grader Celsius syv dager etter hverandre for den serveres». Den som ikke har prøvd denne ertesuppe vet ikke hvad en delikatesse er for noget, uttalte presidenten. — På neste dramat i Lyon skal det serveres blandt annet eksklusive tilberedelser av krokodille, puma, kameleon og notteskrike.

Key.

ZOLA

Det går store rykter om den amerikanske Zolafilmen som Warner Brothers har fått opp. Den enestående suksess selskapet hadde med sine første biografiske filmer, har gitt mersmak. Hittil har vi som bekjent sett Pasteur og Florence Nightingale, og om ikke altfor lenge kommer vel Zola-filmen opp. Den er ifall kommet til Oslo i disse dager. Muni som spilte så ypperlig som Pasteur, fikk også overdratt Zolas rolle, og det påstår at han har skilt sig likest godt fra den, om mulig bedre. Ifall lever de bildene vi har sett, godt for filmen.

I filmen er tatt med alle de interessante personligheter som levet på den tiden. Foruten Zola og Dreyfus, møter man bl. a. Zolas gode venn maleren Cézanne. Sammen med den unge Zola treffer vi også Nana. Og Clemenceau er der og Labori, Anatole France, oberst Picqart, major Esterhazy og alle de andre i og omkring Dreyfussaken.

Et øre blandt

ESKIMOER

Narhvalhud gir C-vitaminer. — 1/4 rugbrød for å la sig blodprøve. — Til trommedans hos stormorderen Maratses sønn.

Fra Aftenposten
av de.
Acne Hoygaard

fjæret på land, med Kadéra og Josef snorkosende på toftene. — Det er merkelig med disse folkene at det skal være så vanskelig å få inn i hodet på dem at det er forskjell på en motorbåt og en konebåt.

Ut på morgenkvisten fikk vi endelig motorbåten flott. På hjemturen erklærte Josef at han måtte reise inn en avstikker til Ikattek, hvor han hadde et meget viktig sørerd å utføre. Da været var pent og når Josef absolutt vilde der inn, så hvorfor ikke? Avstikkeren tok kun 1 time. Ved Ikattek skjøt endel kajakker ut fra land og folk ropte: «Portodeira! Portodeira!» Motorbåt, motorbåt. En av kajakkfolkene kom hen til oss og Josef langet et halvt rugbrød over rekken, la roret over og kjørte utover igjen. Det «viktige» sørerd var utført. Senere fikk jeg forstå at et halvt rugbrød var slett ikke en så liten gave i Angmagssalik. Således kjøpte jeg engang nord på kysten 4 store kveiter for et rugbrød og jeg kunde ta så mange blodprøver av de innfødte som jeg ville hvis jeg bare betalte med 1/4 rugbrød til hver.

Resten av hjemturen til Tassiusak ble forlenget betydelig på grunn av de innfødtes uavladelige nedplaffing av mäker. Vi stekte fuglene i margarin og kondensert melk og hadde en delfig rett. Videre prøvde vi våre rifler på en sildepisker, en hvalart, men den var os for snar i vendingen og kom sig vekk.

Til tross for at det nu var sent på høsten og tynnisen stadig la sig, måtte vi allikevel få gjort nogen kostundersøkelser o. a. nordpå, og få dager etter hjemkomsten reiste jeg sammen med min assistent, Falsen Krohn, i motorbåt til Sermiligak. Vi gjorde en kort pause i Kungmiut og hilst på Johanne, stedets ukronede dronning, som i kraft av sine mange gode egenskaper hadde fått en svær betydning blandt befolkningen. Videre stoppet vi ved en elv og med de besynderligste redskaper, en pilk på en snor, en spiker gjennem en fjell, en stålstråkrok fisket vi en hel del laks og koke.

Det var nu en god del tynnis, som er en stor fare, ikke bare for kajakker og konebåter, men også for en motorbåt. Hvis man ikke kjenner dens lumshet, seiler man trygt og rolig inntil plutselig en svær leksasje forkynner at nu er der skåret hull. Riktignok var det kobberhud på båten, men da vi var sterkt lastet, lå den under vannlinjen.

Midtbilledet viser en eskimo i jord med å redde sitt bytte inn på sikker is. De hadde en imponerende praktisk ferdighet når det gjaldt slike situasjoner. Remme-selen på bildet veier mellom 200 og 300 kg. Selhunder transporterer ofte bortover isen glidende på sitt eget skinn. På lange reiser henges selene på slep etter sleden. — Til venstre: Isfangst. Ved såkalt «åndehullsfangst» nærmer eskimoen sig på en listig måte som vi europeere ikke kan gjøre dem etter.

Morgenstemning ved foten av et isfjell. I det døpe vann under dette fjell fanget vi en stor Remmesel.

Nadaniel var en slags medisinsmann i Sermiligak. Han førdrev onde dårer ut av husene ved å fyre sitt gevær av i de mørkeste kroker.

hverandre utover aftenen, så hverandre på skuldrene og dunke hverandre i maven, le høit, spise selvst. Nada fortalte at før nogen år siden hadde den norske selfanger «Quest» været innom, og det gledet mig å høre at de innfødte ikke hadde fått spiritus av skibets besetning.

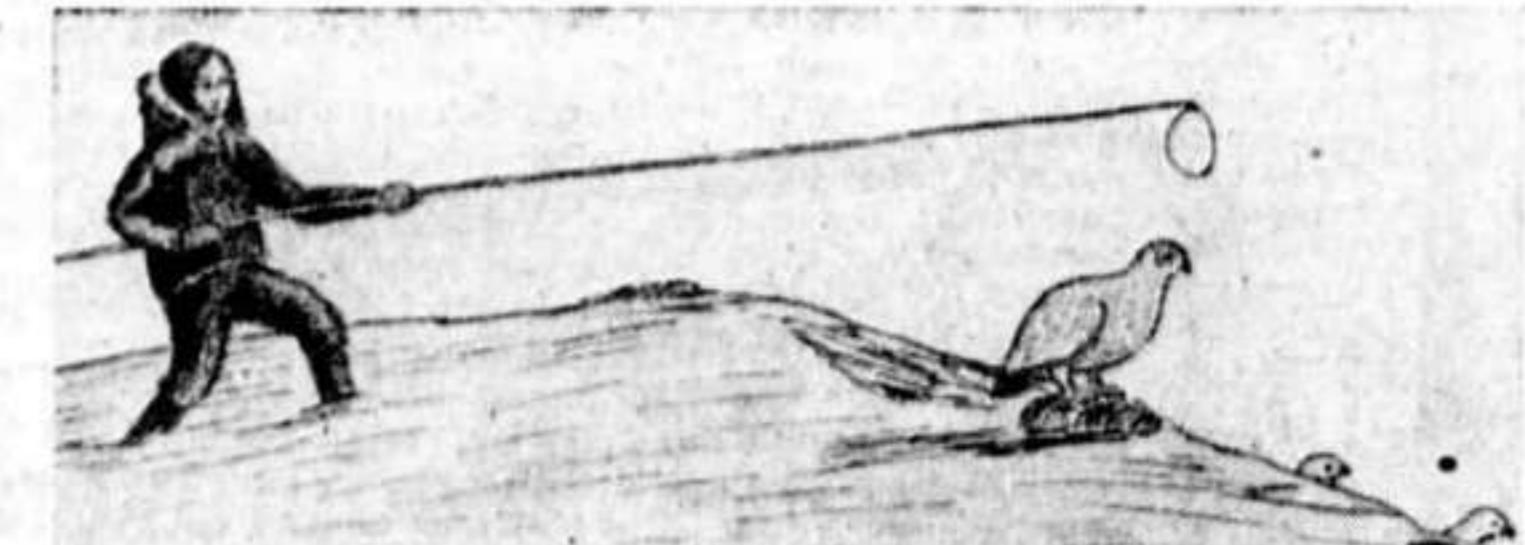
De eskimoske trommedanser består i at utøveren står med lett bølde knær og kroket rygg og slår monoton på en tromme. Danseren skjerer grimaser, fnyser og lager de mest komiske figurer og synger endel monotone sanger i takt med trommens slag. De tilstedevarende sitter mer eller mindre interessert og hører på og endel stemmer i med omkvædet, endel sitter og syr og prater, og til sine tider er det kun danseren som går op i arbeidet som en alvorssak. Til andre tider kan gnisten komme over forsamlingen. Alle sitter og vugger på hodene, stemmer i med omkvædet, ler og skratter, og synes å ha det meget hyggelig. De første ganger jeg hørte disse trommedansesemelodier kunde jeg ikke undlate å sette dem i forbindelse med noe jeg hadde hørt og som forekom mig så kjent. Etterhvert gikk det op for meg at man hadde noget av den samme rytme og den samme monotonitet som de innfødte på sydavhavene hadde i sine trommedanser, og som de innfødte i Afrika har det. Selv har jeg kun hørt det på film, men der var en såkanskhet lighet. Trommedanser er en meget skattet underholdning i de lange vinteraftener, tidligere tjente de som en slags domstol. Vedkommende som slo på trom-

gjort de undersøkelser som vi hadde satt oss fore. Blandt annet blev hele befolkningen undersøkt fra topp til tå, velet og mält, og kosten blev gjennem en uke nøle velet i Nadas hus. Under disse kostveiningene fikk jeg lære at de eskimoske kvinner ikke bare er lutter smil og velvilje. Saken er den at i et eskimo hus hvor der bor så mange familiær, er alt bestemt på forhånd hvad utdeling av føde angår. Så snart en sel er bragt inn, blir den oppdelt, og hver familie, hvem medlem av familién, får akkurat et bestemt stykke, hverken mer eller mindre. Disse bestemmelser er så faste at det sjeldent aldri kommer strid op om fordelingen av maten.

Fremmed som jeg var, forstod jeg ikke dette fine fordelingsystem, og da jeg skulle vele spekket til lampetransen (fordi dette måtte fratrekkes i kostveiningene) samlet jeg det inn fra alle de 6 koner og la det i en kjeksoks og veide det. Da veiningen var ferdig, tok jeg en runde fra bås til bås og leverte tilbake igjen spekkstykkene alt etter beste skjønn. Kort etter blev der et mektig røre på briksen, kjerringene fekket med armene og pratet i munnen på hverandre og holdt et svare leven, og da jeg spurte hva som stod på, fortalte de at de spekkbeterne hadde lagt i kjeksoksene. Jeg måtte derfor samle inn igjen alt spekket og legge det i boksen og gå fra bås til bås og by de forskjellige å ta ut de spekkbiter som var deres, og utrolig nok kjente de igjen sine spekkbiter, og det hele gikk glatt og fint, og jeg forstår enda ikke hvorledes de kunde se forskjell på det ene spekkstykket fra det annet, idet de for mig forekom å være ganske like. Under kostveiningene var det umulig å forlate huset, fordi påliteligheten blandt alle forsøksfolkene var ikke like god. Rett som det var kom dessuten en hund stikkende med snuten inn gjennom døren og snappet til sig et eller annet som den måtte kunne komme over. Nei, det var nok ikke annet å gjøre enn å sitte etter tur og passe på som en smed.

Utolige mengder av mat var der i huset. Sel-kjøtt, friskt, gammelt halvråttent og råttent. Narhvalkjøtt, spekk, tran, tang, muslinger og ulker og torsk. Eskimoene var alle glade og forspiste, takket være den narhval som Lars hadde fanget dagen i forveien. Narhvalhud er nemlig en stor delikatesse blandt befolkningen, og den helbreder dessuten skjørbruk. At narhvalhud helbreder skjørbruk har vært en kjennsgjerning blandt alle cirklumpolare folk, og det var derfor ikke så overraskende for oss da vår analyse viste at «mattak» var meget rikt på C-vitamin.

Når en mann har fanget en narhval, tar han ofte en hel del «mattak» i sin kajakk og reiser rundt på besøk på de nærmeste boplasser hvor han alltid er en kjærlighetsgjest. Og når boplassene ligger tett innpå hverandre, kommer alltid folk reisende for å delta i gildet når de hører at der er fanget en narhval.

Sermiligak.

Lenge før vi kom til stedet blev vi møtt av en eskadre med kajakker, inne på stranden roptes heit: Kiana? Kiana? (Hvem er det, hvem er det). «Nakorsak, nakorsak» svarte det innover fra kajakkene. Stedets patriark er Nada, sonn av stormorderen Maratse, som i sin tid ombragte 3 mann, og som derfor måtte flykte til syd-distriket hvor han så selv ble drep. Nada hadde dog tross alle sine gode egenskaper også arvet endel av farens slethet. Dette ytrede sig hos ham ved en kolossal forestillelsesevne, han prøvde på alle måter å gjøre seg bild og smigre seg inn, alt sammen for å opnå et eller annet, særleg for å få gaver. Da han var stedets patriark, var der intet annet å gjøre, hvis man ville stå sig godt på bopllassen, enn å ta ham som han var, gjengjelde hans omfavnelser og love ham gaver. Og endelig måtte jeg ikke glemme at han manglet et par tsibukser som han gjerne vilde bytte inn med sine skinnbukser, og at en slik mektig fanger som han alltid var i forlegenhet for krutt og kuler. Da vi vel var kommet til ro i huset, danset Nada trommedans og for at jeg skulle føle meg helt hjemme, spurte han mig i all fortrøolighet om jeg ikke syntes hans datter Pauline var meget vakker og passet godt for meg. Jeg innrømmet at Pauline, den 22-årige piken var meget vakker, men forklarte Nada at jeg allerede fra før hadde en kone. Han vilde absolutt vite mitt navn og jeg fortalte ham at jeg het Arne og min ledsager Teddy. Så fortsatte vi å være elskverdige mot

me sang samtidig smedeviser over alle de som hadde gjort noe galt innen boplassen, og underdiden stod to mann opp mot hverandre og skjelte hverandre huden full på den mest fornærme måte, samtidig måtte man bevare sitt bilde ansikt og ikke vise at man var fornærmet fordi kampanen da var tapt.

Den første geistlige i Angmagssalik, pastor Rüttel, forbrød og fordsømte trommedansen som værende ugudelig, men eskimoene vilde ikke holde opp med den og han kom derfor i et motsetningsforhold til befolkningen. De senere prester, pastor Rosing, far og son har ikke blantet seg op i dette forhold og fremdeles trives trommedansen og yndes som en stor fornielse om vinteren, og da de også er et slags forum hvor småforbrydelser og forseelser blir påtalts og vedkommende som har begått slike ting blir forhånet og til spott og spe for alle, har de også sikret sin moraliske berettigelse.

Vi bodde en ukes tid i Sermiligak og ikke

Når en selhund ses utenfor huset, er fangeren i en fart ute i kajakken. På bildet ser vi hvordan selhunden benytter som kjele nedover en bakke til sjøen. Under: Grønlands hunder i konebåt. Ofte må man på lange reiser transportere såvel hunder som sleder i konebåter.

Fjerde «Turpass» er lagt til den nordlige del av Østmarka.

Med inngang fra Furuset, raststed på Mariholtet og utgang ved Opsal eller Godlia.

Rute 4.

Vi skal med denne rute etter forsøke oss i Østmarka og veileg da den nordligste del. Det er intet ekstraordinært med denne rute, men for mange vil det nok bety et nytt bekjentskap med skogene omkring Oslo. Sist lørdag gikk vi i de lyse vennlige lavler med seter og hustufter i Vestmarka. Stiene var store og synet rakk vist over bygder og fjord. I Østmarka derimot har naturen et ganske annet preg med daler og kloster, stupbratte assider og lange vann. Terrenget er mestet ut i istiden av de nord-syd gående breer; derfor legger vi vår gang over Åsryggen på sørveggen. Hvis man ikke bare vil gå nord-syd, må man finne seg i litt klyvning, men kommer man først opp i høyden vil man bli rikt besittet med et glimrende utsyn.

Vi starter med buss fra Ankertorvet til Furuset på Strømsveien. Bussene går

i tiden fra kl. 1400 til 11 og koster kr. 0.50 for voksne og kr. 0.30 for barn. Fra bussen går vi direkte på stien som går sydover forbi de to små plasser Furusethagen og Jerikobræten. Den fortsetter frem til en villa Skogly og så tar vi oss frem i bekkafaret til vi møter blåmerkingen.

I siste rutebeskrivelse kom vi inn på gjardsavnernes betydning og hvad de kunne fortelle oss om bosettingenes elde. Vi tar idag vårt utgangspunkt i en annen tidsperiode, i sluttet av jernalderen og inn i vikingetiden. Klimatfordelene var degangene omtrent som nu og nyrydning av gjardsbruk sket. Fra denne periode kommer først alle -stad navn til. Holder vi oss bort til Aker så kom 6 nye gårder til nemlig Bogstad, Smestad, Gausdal, Røstad, Eiterstad og Rustad. (2 er forsvunnet). Samtidig omtrent opstar gjerdanvann med endelsen -set. Her er kun 2 nemlig Arveset og Furuset. Men her tenke litt over hvordan det så ut på den tid da nybyggeren ryddet sig de første enkle hus opp i skogen. Hile middelalderen har Furuset utgjort et eget sogn av Aker men fra reformasjonen er det falt bort og selv Furuset blei takta som seder. Idag brer villabebyggelsen og industrien sig mer og mer over aker og eng og øter seg opp gjennom skogen.

Vi stiger nu en del opp mot Evensmossen og går øst om Lindeberg-Asen. Stien er mark og lukket og man må ofte beise sig for grener og krait. Straks etter er vi på Grønnslia.

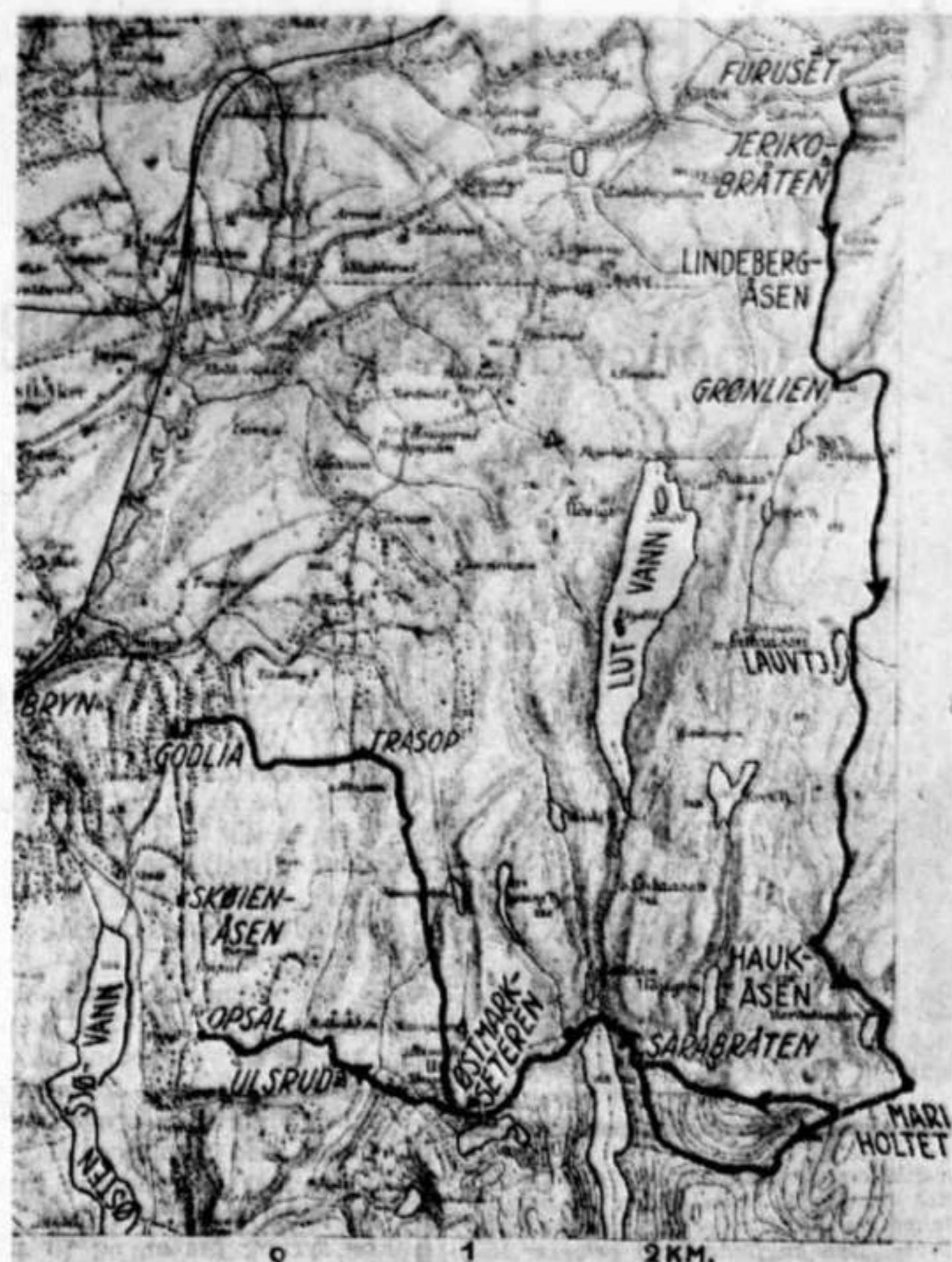
Vi skal nu opp mellom Tørstrandåsen og Flaugåsen, en stigning på ca. 70 m. inntil vi når høyden på setasjen av Puttassen. Her blir av og til litt utøy, særlig nord og set inntil vi kommer ned iien mot Lautjern. Her krysser vi stien Fagerholtd-Nuggerud og går langs vannet øyt til Ulvenseteråsen. I åpen furuskog på naken fjell kommer vi frem til den gamle Ulvenseteråsen som det omtrent ikke finnes rester igjen av. Her er høst og luftig og vi kan se ned i Elvågavassdraget. Et par minutter etter er vi i fremme på Brandtårnet hvor vi krysser lispen fra Bjørndalen (øst-vest) som vi brukte for et par år siden.

Hvad er grunnen? Er det gikt?

Prøv en radium-kur med Miradium-salt. Radium er ikke noe narkotisk sommidde, men et middel, hvis innflytelse på organismen er anbefalt i den legekjenskapelige radium-litteratur, fordi det motvirker gikt og revmatisisme.

Miradium-salt fås på apotekene & kr. 4.50 pr. glass til en hel måned inn-vortes radium-kur.

(Avert.)

ret at vi kan så oss til ute på vollene. Stemplingen avsluttes kl. 15. Hjemturen kan varieres etter hvor energisk man føler sig. I alminnelighet regner man omkring 1 time til Østensjobanen, snarere vel, men vi skal se litt på de muligheter som ges. Hesten er jo i særlig god formen i dag og mange snaker til.

Vi går rundt vannet og op gjennom slyngningene til Ulsrudvannet og frem til Østmarksetra.

Det behovet for et utfartstested i Østmarka var meget stort, gikk Oslo bystyre med på å bygge Østmarksstaden i 1923. Byens andel til anlegget og velforbindelsen var kr. 209.421. Senere har Oslo bevilget til sandpåfylling i Ulsrudvannet for å gjøre dette skikket til badeplass.

Fra Østmarksetra kan man ta nord om Skolenputten til Trasop og gå ned til Godlia. De fleste vil vel foretrekke å gå gangstien om Beverlia og ned til Opsal og Bærumsbanen hjem. Fra Østmarksetra til Opsal går man på 20 minn. Alt ialt blir distansen etter hovedruten ca. 13 km.

Vi tar der deltagerne å benytte stovler til skogsturen. Husk også på drakkene og ta gjerne med Østmarkkartet og studer ruten underveis. En genser er bra å ha med i reserve når man sitter ned litt. Vær tidlig ute på de korte høstdager.

God tur.

Aftenposten.

Blodprøven kan bli misvisende når det brukes eter.

Konduktøren hadde 2,45 promille, men blev frikjent
Interessant erklæring av professor Klaus Hansen.

For Sarpsborg byrett har man i disse dager behandlet en sjeldan sak, idet en offentlig tjenestemann stod tiltalt for å ha nytt alkohol senere enn 8 timer for han skulle ha tjente samtidig under tjenesten & ha hatt en alkoholkoncentration i blodet større enn 0,5 pro mille.

Som medisinske sakkyndige var opnevnt professor Klaus Hansen, Oslo, og dr. Ingier, Mysen.

Av aktors redegjørelse fremgikk at det forhold saken gjelder fant sted den 14. desember ifjor. Tiltalte ble bragt

til legen etter at han hadde tiltrått tjjenesten. Blodprøven viste en alkoholkoncentration av 2,45 pro mille. Imidlertid var det benyttet etter til avtakring av det atdet hvor prøven ble tatt, hvilket skulle ha innflytelse på resultatet. Ellers hadde ikke saken vært tvilsom. Tiltalte forhold var blitt innrapportert til hans overordnede, som hadde anmodet "politiets om å innlede etterforskning".

Po retten erkjente tiltalte sig ikke skyldig. Han hadde hatt tjente natten før og således ikke sovet. Heller ikke om dagen har han sovet. Om kvelden drakk han tre sprittdøyer og tiltalte mener at han av ren spirit ikke drakk mere enn en kvart flaske, eller mindre enn det. Dette var mellom 19 og 21.30 om ettermiddagen. Etterpå spiste man aftens og drakk mellom til. Om morgenen drakk han en flaske landssø.

Dr. August Ingier, Mysen, forklarte sig om undersøkelsen av tiltalte. Det var blitt ringt opp fra stasjonen om at han skulle ta blodprøve av tiltalte. Dette gjorde han. Han vasket pret med etter for han tok prøven. På tiltaltes annodning foretok han også en klinisk undersøkelse. Det viste sig at han bestod de alminnelige prøver ganske godt. Lægen anså at han hadde vært på rangen dagen før. Han virket trett og syk.

Lægen henviste tiltalte til dennes huslege hvad angikk mavelidelsen.

Klaus Hansen: Hvor var du etter vaskinga med å ta prøven?

Ett til to minutter.

Klaus Hansen: Det var en hake ved & vase oppslippen med etter for prøven tas. Etter forskjønning har gjort i Sverige behovet det ikke å ha nogen betydning, hvis man bare venter en stand etter vaskinga, men det inne-

En bok om beveren.

Mikkjel Fønhus: Beveren bygger ved Svartkjenn. Fortelling om en beverfamilie. Aschehoug.

Det ligger et stort tåmodighetsarbeide bak en slik bok som Mikkjel Fønhus' "Beveren bygger ved Svartkjenn". Beveren er et nattdyr og allt annet enn lett å komme inn på livet, den er sky og vår og stiftfaren, og natt etter natt kan en sitte på post ved et beverbygg, og er en heidig, får en såvidt se et glimt av den, en plig i vannet og ikke mere. Naturligvis er det andre veler som fører til kunnskap om beverens liv, enn å studere den i marken kolde høstnetter i Norge, det er andre kilder å øse av. Men det er nu intet som å se dyret på fri fot, i sin egen skog og i sitt eget tjern, hvor den har bygget sin egen hytte. Og en slik natt gir en mann som Fønhus skjerpere sanser, alt han ellers har lest og sett, blir levende her i skogen, det er som beverens liv åpenbarer sig for ham, — selv om han har sett, ikke er så meget.

I Fønhus' nye bok forteller han om en slik natt. Det vil si, den går ikke i hans navn, det er Østen Undem som er ute for å skyte norsk bever — i ni år har han levd som trapper i Canada og skutt og fanget mange en bever der. Og nu ligger han ved Svartkjenn svarte høstnettene og venter på beveren. Og natten er full av alle slags lyder og latter, av bever og den er ute, han hører den og ser den, et glimt av en snute, den blanke plogen som følger dyret i vannet. Men aldri før har skuddhold. Denne simpelethen underbare skildring av høstnettene ved et lite skogtjern hvor beveren bygger, forteller meget om hvordan Fønhus' bok blir til. Han kan ha hørt sin viden om beveren mange steds fra, men levende er det alt sammen blitt i nettene ved Svartkjenn.

Ellers forteller boken levende og anskuelig om en beverfamilie som blir fordrevet fra Trytekjenn, fordi de med dambygget sitt setter myren under vann. I det hele tatt — beveren er ikke elsket av menneskene, de farer stygt frem med skogen. Eleren av myren likefrem minner den ut av huset sitt, og hele familien utvandrer til Svartkjenn. Om familiens oplevelser der og om den yngre generasjons vandringer og eventyr forteller da boken. Og det ene billede av norsk natur etter det annet tegnes enkelt, klart og friskt som ramme om den flittige hyttebygger og dambygger — som vi har sett det fristende å åpne med en 2-melding, selvom den ikke akkurat er så liten skade.

Kristian Elster.

Østlandets reiselivsinteresser skal drøftes på stort møte i Oslo.

Den 26. oktober vil det i Oslo bli holdt et stort møte i forbundet med en kongress, hvortil representanter for de forskjellige reiselivsinteresser på Østlandet vil bli innbudt. Motet vil draff Østlandets stilling som turistdistrikt og planer til fremme av reiselivet i den sydlige del av landet. Det er en almindelig opfatning blandt interessenter at Østlandets turistattraksjoner er for lite kjent og stilles til dels i skygge av Vestlandet og Nord-Norge. Motet vil formodentlig ta bestemmelse om den slagplan som skal legges for å gjøre også Østlandet kjent blandt turistene.

bærer et visst faremoment. Eteren er nemlig laget av alkohol, og hvis det er det minste igjen, blir den blandet med blod.

Den sakkyndige blev derefter eksaminert og uttalte om tiltaltes alkoholnedsyn at en kvart flaskje sprit svaret til 50 gram alkohol. Går man ut fra at denne blev nytt; fra klokken 12.00 at det var gått 10 timer for legeundersøkelsen fant sted, så ville tiltalte ha vært tvilsom. Tiltalte forhold var blitt innrapportert til hans overordnede, som hadde anmodet "politiets om å innlede etterforskning".

Under forutsetningen av at tiltaltes oplysninger var riktige skulle han ikke ha vært behovet å være vært full så sent som en 2-melding etter Culbertsons system. En slik melding har man i den i England almindelig brukt 2-klesver konvensjon, som vi skal nevne litt om:

En åpning med 2 klesver betegner en meget sterk hånd, som antyder at man har spekulert på om man ikke skulle kunne stanse meldingen for utgangen er nadd. Vi har for vår del for flere saker angitt en meldende som i store trekk går ut på følgende:

PA helt elendige kort svarer man med 2 grand. Kommer makker så ikke med nogen ny farve, men fortsetter med 3 trekk til den oprinnelige meldte farve, kan man stanse meldingen ved A si pass. Slik stanser forteller man selv.

Den sakkyndige blev derefter eksaminert og uttalte om tiltaltes alkoholnedsyn at en kvart flaskje sprit svaret til 50 gram alkohol. Går man ut fra

at denne mister jo ikke kongen sin for det. Syd kommer inn på spør 8 og pass rundt.

Vest spiller ut hjertet konge og deretter en liten hjerte.

Hvorledes er syd planlegge spillet, og hvorledes blir motspillet ført?

Dette spillet krever ganske omhyggelig behandling.

Efter å ha trummet annen hjerte spiller melderne ruter til kongen. Deretter vil sikkerlig de fleste forsøke sparsinnesen (når de ikke ser vests kort) og gå bet, idet vest vil tilfelle igjen når han hadde fått kongen. I dette mån må se at den beste chancen ligger i å få bruk trumfene særskilt. Derfor skal man ikke spille spør dame fra nord, men klesver.

Kloveren stikkes på egen hånd med kongen, og vest bruker esset. Nu kommer motspillet tur: Vest må lukte lunten, når en 4-spader ikke sviller i mulighet, han der vær motspillet i.

Det mister ikke kongen sin for det.

Syd kommer inn på spør 8 og pass rundt.

Vest spiller ut hjertet konge og deretter en liten hjerte.

Hvorledes er syd planlegge spillet, og hvorledes blir motspillet ført?

Dette spillet krever ganske omhyggelig behandling.

Efter å ha trummet annen hjerte spiller melderne ruter til kongen. Deretter vil sikkerlig de fleste forsøke sparsinnesen (når de ikke ser vests kort) og gå bet, idet vest vil tilfelle igjen når han hadde fått kongen. I dette mån må se at den beste chancen ligger i å få bruk trumfene særskilt. Derfor skal man ikke spille spør dame fra nord, men klesver.

Kongen sier ikke kjope den store tuben.

Eneforhandlere: Smith & Holter. Øvre Velfigt. 15. Oslo.

Et spørsmål om det man spør om er følgende:

A) Har makker nogen høye honnerkort (ess eller koner).

B) Har makker nogen styrke i sin fordeling.

Det følger herav at makkers førtale melding må være et svar på det spørsmål har spurt om. I første omgang svarer man på om ens hånd inneholder så meget som et ess og en konge, eller to konge-damer. Har man ikke så meget, avtar man negativt svar, som er 2 ruter. Derefter kommer spørsmål om den hvilke honnerkort (ess eller koner) er best. Derefter kommer spørsmål om det man spør om er 2 ruter.

Det følger herav at makkers førtale melding må være et svar på det spørsmål har spurt om. I første omgang svarer man på om ens hånd inneholder så meget som et ess og en konge, eller to konge-damer. Har man ikke så meget, avtar man negativt svar, som er 2 ruter. Derefter kommer spørsmål om den hvilke honnerkort (ess eller koner) er best. Derefter kommer spørsmål om det man spør om er 2 ruter.

Det følger herav at makkers førtale melding må være et svar på det spørsmål har spurt om. I første omgang svarer man på om ens hånd inneholder så meget som et ess og en konge, eller to konge-damer. Har man ikke så meget, avtar man negativt svar, som er 2 ruter. Derefter kommer spørsmål om den hvilke honnerkort (ess eller koner) er best. Derefter kommer spørsmål om det man spør om er 2 ruter.

Det følger herav at makkers førtale melding må være et svar på det spørsmål har spurt om. I første omgang svarer man på om ens hånd inneholder så meget som et ess og en konge, eller to konge-damer. Har man ikke så meget, avtar man negativt svar, som er 2 ruter. Derefter kommer spørsmål om den hvilke honnerkort (ess eller koner) er best. Derefter kommer spørsmål om det man spør om er 2 ruter.

Det følger herav at makkers førtale melding må være et svar på det spørsmål har spurt om. I første omgang svarer man på om ens hånd inneholder så meget som et ess og en konge, eller to konge-damer. Har man ikke så meget, avtar man negativt svar, som er 2 ruter. Derefter kommer spørsmål om den hvilke honnerkort (ess eller koner) er best. Derefter kommer spørsmål om det man spør om er 2 ruter.

Det følger herav at makkers førtale melding må være et svar på det spørsmål har spurt om. I første omgang svarer man på om ens hånd inneholder så meget som et ess og en konge, eller to konge-damer. Har man ikke så meget, avtar man negativt svar, som er 2 ruter. Derefter kommer spørsmål om den hvilke honnerkort (ess eller koner) er best. Derefter kommer spørsmål om det man spør om er 2 ruter.

Det følger herav at makkers førtale melding må være et svar på det spørsmål har spurt om. I første omgang svarer man på om ens hånd inneholder så meget som et ess og en konge, eller to konge-damer. Har man ikke så meget, avtar man negativt svar, som er 2 ruter. Derefter kommer spørsmål om den hvilke honnerkort (ess eller koner) er best. Derefter kommer spørsmål om det man spør om er 2 ruter.

Det følger herav

FRA DAG
BANK OG BØRS
TIL DAG

Børssituasjonen.

Den almindelige tendens på børsene igår var fremdeles usikker. Amsterdam lå angjort svak ved åpningen, og selv om et par papirer senere til noe bedre an, var underlyden sviktende helt til bortslutt. City var usikkert preget, og Paris viste en del tendensløse kursendringer. Oslo og Stockholm hadde ganske godt hold i markedene, men viste ingen utpreget tendens. Metallmarkedet i London var gjennomgående rolig og bragte nogen mindre nedgang i prisene.

Statsregnskap og obligasjoner.

Statsregnskapet for forrige budgettårs blev avsluttet igår og viste et nettooverskudd på 46 millioner og en reduksjon av statsgelden på 25 millioner. Det gunstige resultatet gjorde, selv om det var ventet, et godt inntrykk, og Statens obligasjonsserier viste igår en ytterligere tilstramning. Det tales allerede om konvertering av 4% p.c. obligasjoner på 4% p.c. basis. Det lær det her kan bli tale om er 1931-årets annen serie, samt fra neste år av lånet av 1933.

Investering av statsmidler i skibsfarten.

Et punkt av spesiell interesse i den tale som Reder forbundets president, skibredere Haaland, holdt ved åpningen av forbundets årsmøte i slutten av forrige måned var henvisningen til det nye faremoment som er kommet til for norsk skibsfart ved den økende tendens til investering av statsmidler i forskjellige lands skibsfart. Dette forhold tilsier nemlig at vedkommende lands myndigheter får en større interesse i å gjøre sådanne arrangementer fruktbringende ved å sikre den største mulige anpart av de hjemlige transporter for de statundersatte skib og i tråd med hermed tillike å sikre dem preferansesmessige rettigheter under traktatorfondinnger med fremmede land.

Denne utvikling har vært særlig markert i fremtredende sjøfartsland som Amerika og Italia. Eksemplet smitter, og lignende tendenser begynner å gro opp også i land hvis sjøfartsinteresser er av langt beskjeden art.

Forleden dag ble det saledes opplyst at den brasilianske regjering har innhentet anbud fra utenlandske verksteder på bygging av 10 nye båter for statsselskapet Lloyd Brasileiro.

Et lignende tilfelle er rapportert av den amerikanske konsul i Riga og omtalt i siste hefte av det amerikanske handeldepartementet publikasjon, Foreign Shipping News. Det heter her at et nytt skibsfartsforetakende under navn av The Amalgamated Shipping Company, er blitt opprettet i Riga med en aktiekapital på 1 million lat. Denne kapital er skaffet til vele dels av private latviske redere og dels av skibsfartsavdelingen i det latviske finansdepartement. Som styret formann er oppnevnt vicedirektøren i handels- og industridepartementet. Det berettes videre at regjeringen vil ha en kontrollerende interesse i koncernet, hvis formål er ånskafse av nye skib for trafikken mellom latviske og andre baltiske havner.

Mineralolje kontra syntetisk bensin.

Meddelelser fra tid til annen om planlagt eller angivelig gjennemført veldig utvikling av den syntetiske bensinfremstilling har vært egnet til å gi inntrykk av at mineraloljens fremtid som dominerende brennstoff ved siden av kull skulle være alvorlig truet. Det er særlig fra Tyskland disse oplysninger om den «kunstige» bensins seiersgang stammer. Det er også kjent nok at en veldig økning av den hjemlige pro-

Torskefisket for hasardiøst, erstatning søkes i de mindre fiskerier —.

Av reker er der hittil i år opfisket 1400 tonn.

Fremdeles elendig fetsild- og småsildfiske. Brislingfisks sluttkvantum 430000 skjepper.

Aftenpostens fiskerioversikt.

Mens uthytten av vårt viktigste fiske, torskefisket, i de senere år har vært lite lønnsomt for våre fiskere, har mange fiskere med held slått sig på de mindre fiskerier. Bankfisket og småfisket har fått øket betydning og et nytt fiske, kveitefisket med garn, skaffet mange steder ifjor våre fiskere en tildeles meget stor inntekt. Også rekefisket har i de siste år vært av voksende betydning. Der er til stede blitt oppdaget nye rekefelter, særlig langt mot nord, ja helt op til Svalbard, har man ved forsøk konstatert tilstedeværelsen av store mengder reker. Fisket etter reker vekker på mange steder uvilje blandt de fiskere som driver fiske med faststående redskaper. Kollossjoner mellem rekefiskere og andre fiskere er sikket når sjeldnere, idet tr  lengen etter reker er forbudt på grunn vann. Men reketr  lungen f  r mange steder skylden for at fisket etter andre fiskesorter gir mindre utbytte, idet man lett glimmer at der også lenger f  r reketr  lungen begynte var perioder da fiskebestanden av en eller annen grunn var mindre. Efter de videnskapelige underskueler som er foretatt, s  lges der ved reketr  lungen svært lite av yngel av matnyttig fisk, og der fanges heller ikke meget matnyttig fisk med trålen. Reketr  lning foregår nu langs hele kysten, fra Oslofjorden til Finnmark. For Oslo blev der i 1935 opfisket 46 tonn reker til en verdi av ca. 60.000 kroner. Ellers har dette fiske st  rt økt i 1935 opfisket ca. 2000 tonn reker til en samlet verdi av ca. 1,5 mill. kroner. I Østfold, Møre og Sør-Trøndelag tykkes drives der også adskillig rekefiske.

I 1913 blev der opfisket 950 tonn reker til en verdi av ca. 186.000 kroner. Siden 1927 har fisket t  tt et stort opsving og i Arene 1932-1935 blev der gjennomsnittlig opfisket ca. 3300 tonn reker til en verdi av 2-2,3 mill. kroner. I 1936 var rekefisket — etter forel  ig beregning — adskilt mindre, idet der bare blev opfisket ca. 2000 tonn til en verdi av ca. 1,3 mill. kroner.

Hittil i år er der opfisket ca. 1400 tonn reker til en verdi av ca. 1 million kroner.

Importrestriksjonene på de utenlandske markeder.

har også rammet rekefisket, og det har vist seg vanskelig i de distrikter

duksjon både hvad «naturlig» og «kunstig» bensin angår, danner et vesentlig ledd i den tyske 4-  r  spalten for landets seivhjulpenhet på r  stoffområdet. Myndighetene har det jo helt i sin hånd    regulere, begrense eller helst stoppe oljeimporten fra utlandet etter eget tykke.

Det er derfor ikke lite forbauende & konstater at importen av mineralolje så langt fra    avta v  rtimot er st  gende — på tross av alle kunstige inngrep. Forklaringen ligger naturligvis i at den sk  nde aktivit  t innen Tysklands n  ringssliv og transportses som   spig av opprustningen, motoriseringen og de bedre tider undg  g  lighed medfører en større stigning i oljebruksen enn den hjemlige produksjon kan holde t  tt med. Den offisielle statistikk over oljeimporten fra utlandet stiller seg nemlig for 1. halvår av 1937, sammenholdt med den tilsvarende periode av 1936, s  lades:

	1936	1937
tonn	tonn	tonn
Raoje	298.260	231.896
Bensin	463.748	501.820
Petroleum	26.613	32.047
Dieselolje	503.856	452.313
Smasolje	268.495	175.714
Brenselsole	182.931	127.976
Avfall	157.152	152.509
Asfalt	21.174	10.269
Total	1.862.229	1.784.344

Verdien av den samlede oljeimport i 1. halvår 1937 og 1936 var henholdsvis 94.77 og 80.62 mill. Mk. Mens importen i kvantum økt med 4.4 pet. var skråningen i verdi 17.5 pet. Den tyske oljeimporten har for svrig været jevn stigende helt siden den internasjonale konjunkturbevegelsen passeret bunnen i 1932-33, og m  nedsopgaven for oljeimportens kvantum viser for lengst større tall enn under den foregående konjunkturs kulminasjon i 1929-30.

REGNSKAPSANLEGG

Statautorisert revisor

E. BERGE'S

Revisionsbureau

Tlf. 11374 - 11305. Tollbodgt. 4

Lørdag morgen Aftenposten 9. oktober 1937

«Soley» bragt i land.

Etter hvad vi erfarer er skibssiden Erling H. Samuelsens «Soley» som forleden strandet ved Vancouver og hvis stilling en tid var kritisisk, nu berget og slept i land for reparasjon.

Verdensmarkedet

New York, 8. oktober.

Hvete.

Chicago: Desember 99½-%. Tendens svillig.

Winnipeg: Oktober 122%. Tendens svillig.

Buenos Aires: Oktober 15.88.

Kaffe.

New York (Rio): Desember 6.26. Tendens godt hevet.

Sukker.

New York: November 2.26-38. Tendens svil.

Bomull.

New York: Oktober 7.90-92. Tendens svil.

Kobber.

London, 8. oktober. Kobber st. pr. kasse 48½-11½, pr. 3 mdr. 48½-11½. Sett. price 46%. Elektrolytisk 52-54. Best selected 52%-54. Elektro-wires 54. Tendens rolig.

Tinn.

London, 8. oktober. Tinn st. pr. kasse 237½-238½, pr. 3 mdr. 236½-¾. Sett. price 238. Tendens uregelmessig.

Bly.

London, 8. oktober. Bly, utl. prompt 17½-18, levering 18-18½. Sett. price 17½. Tendens rolig.

Sink.

London, 8. oktober. Sink, prompt 17½-18, levering 18½-19. Sett. price 17½. Tendens svil.

Fraktmarkedet igår.

London, 8. oktober.

La Plata-markedet var til    begynnelsen svakere, men festnet sig senere på dagen av en noget mere forsiktig tendens med temmelig store realisasjoner og kuransedang. I den siste beratningen ble det ikke gjort for den dag imorgon. Og det verste av det hele er at der stadig kommer nye menninger i sammenh  n med at det ikke er klart om det er enkelt at det blir foretatt bunnundersøkelser, p  llinger og stremm  langer i Storebelt for    skape et n  gj  rt sikkert grunnlag for beregningen av de projekter som har været uclaritet såvel fra statens side for et broanlegg.

Slike underskueler bør gjøres unntatt projektenes videre skjebne, heter det, så danskene har altså ennu ikke bestemt seg.

dam 1-20. desember 30 sh. 7700 tonn m  s Kapstaden - Antwerpen - Rotterdam 1-25. desember 32 sh. 6 d. 8000 tonn (grek skib) korn. Sortehavet - Antwerpen - Rotterdam 1-20. november 23 sh. 6 d. England 24 sh. 6 d. 6000 tonn mangnalm Poti - Porsgrunn 25. oktober 5. november 25 sh.

Norsk skib «Hindanger» (4884 tonn) tilhørende Westfal-Larsen er blitt beskadiget under en kollisjon ved Molj med det japanske dampskip «Tarsel Maru» som også blev beskadiget.

All den hj  lp Norge kan yde, om det er k  r, penger eller mat, vil komme godt med.

Biler til valgdagen.

Oslo Høre trenger en hel del biler til valgdagen den 18. oktober. Det er ant   ms 100 ganske eller syke velgere som må kjøres til valglokalet og Høres Kontor må disponere nok biler til n  rsumhet    kunne etterkomme anmodninger om hentning.

Stål Deres vogn til Oslo Høres disposisjon valgdagen. Trenger De den selv endet av dagen, s   la Høres Kontor f  r rådighet over den i den tid De ikke bruker den.

Ring 1736.

Nansenhj  lp-dagen.

Fra formiddagen av vil Oslo stå i Nansenhj  lpens tegn imorgon. Guttemusikkorpset vil spille utenfor Universitetet og på landskampen mot Island og ved l  p  n på Oppr  vollen vil innsamlingen bli annonseret i h  ttalerne. Om aftenen holdes en stor tilst  ning i Aulaen med optreden av en rekke av v  re mest kjente kunstnere. Kongen har tilslag sitt nærvær.

Nansen-hj  lp, hvis president er arkitekt Odd Nansen, har store forh  ninger til denne første aksjon. Der er ennu idag titusen ulykkelige bare i byen Wien som er statsløse og derfor ikke har nogen tryghet for den dag imorgon. Og det verste av det hele er at der stadig kommer nye mennesker i samme situasjon — idet de barn som fodes i mange tilf  lle heller ikke f  r nogen borgerrett. De store grensesforskynninger og all den uteverliggj  rige som truer med s  ll permanente hvis der ikke gjøres noe effektivt. De p  niger vi kan kaste ut i dette har av elendighet vil neppe rekke langt.

men kan det arbeide Nansen-hj  lp har t  tt op lede til at et tilsv  rende arbeide blir tatt opp i andre land — nærmest vi oss vanskelighetenes løsning. Vi som hittil har levet i «Europas rigeste hjerne» og undgått alle de ulykker som er overgått så store deler av verden, har plikt til    gå foran her.

I Wien har det norske general-konsulat støttet sig i spissen for arbeidet og der er nedsatt en dame-komite under dets ledelse.

All den hj  lp Norge kan yde, om det er k  r, penger eller mat, vil komme godt med.

NED MED GJERDENE!

Smag og opfatning påvirkes til en viss grad av alder, kjønn, omgivelser og levekår, men ikke bare av disse ting. Vi er da heldigvis også individer.

Aftenposten er ikke organ for bestemte grupper eller klasser. Bladet er motstander av ung  dige «gjerdene», det legger m  r vekt på det som binder oss sammen enn på det som skiller: Enten vi arbeider med hodet eller kroppen er vi arbeidere, enten vi bor på landet eller i byen er vi nordm  n, enten vi er gamle eller unge, menn eller kvinner, s  r er vi først og fremst mennesker.

Aftenposten er hele folkets avis. Den har ikke bare den største utbredelse, men vi tror også trygt vi kan si den mest forskjelligartede lesekrets. Men leserne har alle det til felles at de interesserer sig også for det som ligger utenfor deres spesielle erfaringssomr  de. De vil forstå — og for    forstå kreves kunnskap, sikre nyheter, saklig orientering.

Det

SJAKK

VED DR.
STORM HERSETH

Opgave nr. 3427.

Av A. Thorsson (Lindome).

3. pr. i Olympiakonkurransen 1936.

Sort: Ke6, D6, Tb8 og d8, Lg8 og h4.

Sd7 og f8, Ba4, b4 og g6 = 11 br.

Hvit: Kd1, Dh3, Ta6 og f1, Lb2 og e6.

Sd6 og f5, Bc4, c7, e7 og g7 = 12.

Matt i 2 trekk.

Opgave nr. 3428.

Av Eberhardt Zimmermann, Berlin.

Selvmatch i 5 trekk.

Sort: Ka5, Tc7 og d2, Lh1, Sc6, Ba2, a7,

b7, c2, d3, e2, f7 og g4 = 13 br.

Hvit: Kal, Dd6, Tb6 og h5, Ld5 og f2.

Sa4 og d4, Ba3, f6 og g3 = 11 br.

Opgaven er meget morsom, idet løsningen er helt overskåret. Man kan ikke til sort med sine mange officerer kommer i trekktvang. Ved selvmatch gjelder det for hvit å tvinge sort til å sette matt. Som regel kan man også dette ved trekktvang.

Parti nr. 1934.

Split i Semmeringturneringen ved Wien.

Hvit: Keres, Estland.

Sort: Reschewsky, U. S. A.

Mottatt dronninggambit.

1. Sg1-f3 d7-d5
2. d2-d4 Sg8-f6
3. c2-c4 d5-c4

Reschewsky spiller meget gjerne denne variant, men man må være ytterst forsiktig med å spille på & bethold.

4. e2-e3

I denne variant erobrer hvit straks borden. I betraktnot kom 4. a4.

5. — e7-e6

Sort må ikke hørtig mulig & forberede fremstøt c6 som alltid er et viktig trekk i dronninggambit.

6. Lf1-c4 c7-c5
7. d2-d4 a7-a6
8. Td1-e2

Forsoket 7.44 for å hindre b6 er ikke på sin plass, da sort kan sørge for at b6 er borte.

9. — b7-b5
10. Lc4-b3 Lc8-b7
11. Tal-d1 Sb8-d7
12. a2-a4 b5-b4

Sort spiller Apningen meget godt. Ved trekket hindres springerutvikling til c3, mens hvit ikke oppnår stor fordel av å beholde feltet c4.

13. Sb1-d2 Dd8-c7
14. Sd2-c4 Lf8-c7
15. Sf3-e5 0-0
16. Lc1-d2 Ta8-c8
17. Tal-c1 Tf8-d8
18. a2-a5 Lb7-d5

Sort står nu en tanke bedre på grunn av det friere offiserespillet.

19. Tb8-d7 Sf6-d7
20. Lb5-c4 Ld5-c4
21. Tb6-d7 Td7-d7
22. Tc1-a1

Meget i betraktnot kom her 20. L+ a6 for på Ta8 & spille Tc1-al og etter 21. Tb6, Lb5. 22. Tb6, L+d7 med helt like chancer.

23. Da5-c7
24. d4-c5 a6-a5!

PA grunn av dette svar burde hvit undgått avbrytning d+c5 og heller spilt L+a6 først.

25. Ld2-e3 Sd7-c5

Og hvit har tapt en bonde, men har til gjengjeld ulikefarvete løpere. Gjennem en rekke mesterverk til slutt har sort avgjort den viktige fordel.

26. — Lc5-d4
27. Tal-c1

Forlaster hvit nu iste linje f. eks. Ta2 for å hindre a5-a4 før sort overtalet i den Apne d-linje med f. eks. Le3 truer T+d1, Td8, Td6 og Dd8 o.s.v.

28. — a5-a4!
Et glimrende bondeoffer for å skaffe b-bonden fremrykningschancer.29. b3-a4 —
Hvit må anta offeret da han ikke kan tillate a4-a3.30. — b4-b3
27. g2-g3 —
Hvit kan ikke så bonden p. gr. a. d+1 osv.31. — b3-b2
32. Tc1-c2 Ld4-f2!
33. Kg1-f2 —
Også denne officer er usårbar, f. eks. 29. K+f2, T+d1, 30. D+d1, Db6! og sort far ny dronning. De følgende trekk er så godt som tvungne.34. — Lf2-d4
35. Le4-b3 Ld4-c3
36. Td1-f1 Dc7-b7
37. Lb8-a2 Tb8-d4
38. Tf1-f3 Td4+a4
39. La2-b1 Ta4-e4
40. De2-d3 Te4-d4
41. Dd3-e3 Td4-c4

Gjennem sterke angrepsteknik har sort erobret 3 boder og avgjort den er nu nært.

42. — Lc7-d3 Et siste forsok i håb om at Reschewsky skal overleve matt på d8.

43. — L7-h6 Hvit opgir da bondeforvandling ikke kan hindres.

Et usedvanlig morsomt parti.

23. Le3-c5 Le7-c5
24. b2-b3 —

Hvit har tapt en bonde, men har til gjengjeld ulikefarvete løpere. Gjennem en rekke mesterverk til slutt har sort avgjort den viktige fordel.

25. — Lc5-d4
26. Tal-c1

Forlaster hvit nu iste linje f. eks. Ta2 for å hindre a5-a4 før sort overtalet i den Apne d-linje med f. eks. Le3 truer T+d1, Td8, Td6 og Dd8 o.s.v.

27. — a5-a4!
Et glimrende bondeoffer for å skaffe b-bonden fremrykningschancer.28. — b3-a4 —
Hvit må anta offeret da han ikke kan tillate a4-a3.29. — b4-b3
30. — g2-g3 —
Hvit kan ikke så bonden p. gr. a. d+1 osv.31. — b3-b2
32. Tc1-c2 Ld4-f2!
33. Kg1-f2 —
Også denne officer er usårbar, f. eks. 29. K+f2, T+d1, 30. D+d1, Db6! og sort far ny dronning. De følgende trekk er så godt som tvungne.34. — Lf2-d4
35. Le4-b3 Ld4-c3
36. Td1-f1 Dc7-b7
37. Lb8-a2 Tb8-d4
38. Tf1-f3 Td4+a4
39. La2-b1 Ta4-e4
40. De2-d3 Te4-d4
41. Dd3-e3 Td4-c4

Gjennem sterke angrepsteknik har sort erobret 3 boder og avgjort den er nu nært.

42. — Lc7-d3 Et siste forsok i håb om at Reschewsky skal overleve matt på d8.

43. — L7-h6 Hvit opgir da bondeforvandling ikke kan hindres.

Et usedvanlig morsomt parti.

Nytt fra sjakkfronten.

Norgesmesterskapet.

Det er besluttet å henlegge turneringen til Grimstad. Turneringen er antagelig finne sted omkring St. Hans.

Turneringen i Semmering.

Stillingen for siste runde:

1. Keres 8½, 2. Fine 7½, 3. Capablanca 7, 3. Reschewsky 7, 5. Flohr 6½, 6. Eliakosse 5½, 7. Rogosin 5 (1). 8. Petrov 4 (1).

Keres vant turneringen.

Verdensmesterskapet i sjakk tok sin begynnelsen 5. oktober i Nederland.

Dr. Euwe seiret i 1. parti.

Verdensmesterskapet i sjakk tok sin begynnelsen 5. oktober i Nederland.

Verdensmesterskapet i sjakk.

Dr. Euwe seiret i 1. parti.

Eftermiddagen 4. oktober begynte festligheten med at den hollandske underfinansminister erklaerte kampanen for begynt. De tilstedevedrørende tilskuerne sang derpå den franske og hollandske nasjonalsang.

Dr. Euwe gledet sig til kampanen og dr. Aljechin uttalte at dette blev hans livs største kamp.

Man gikk så til trekningen som resulterte i at dr. Euwe fikk hvit i 1. parti.

Aljechins sekundant Fine skriver at den almindelige mening i England og Amerika er, at dr. Euwe vil vinne kampanen, mens Øst-Europa og Skandinavien holder på dr. Aljechin. Vi trodde dog neppe dette er den almindelige mening i Norge, hvor man venter dr. Euwes seier.

Det første parti ble ferdigspilt 6. oktober med seier for dr. Euwe som ved avbruddet stod i minimal fordel. Partiet fulgte i åpningen det 20. matchparti i forrige kamp til 13. trekk, og det gikk senere over til et sluttspill hvor verdensmesteren hadde en bonde mere — men man regnet med at den var vanskelig å hevde ved avbruddet i 41. trekk.

Etter 50. trekk gav dog Aljechin op. Kampanen refereres på helseid i den hollandske avisene og det er en stor tilstrekning av tilskuerne som med spenninng imøteser partienes utvikling og gang.

De hollandske kringkasterne beretter stadig om kampanens gang. Vi bringer etter hvert partier i sjakkspalten.

Dronninggambit.

Revanchekamp om verdensmesterskapet 5. oktober 1937.

Hvit.

Dr. Euwe, Nederland.

Dr. Aljechin.

1. d2-d4 d7-d5

2. c2-c4 c7-c6

3. Sg1-f3 Sg8-f6

4. Tf1-a1

5. Ld1-e2

6. Lc1-d2 Lc8-b7

7. Ld1-e2

8. Lc1-d2 Lc8-b7

9. Ld1-e2 Ld8-d7

10. Lc1-d2 Lc8-b7

11. Ld1-e2 Ld8-d7

12. Lc1-d2 Lc8-b7

13. Ld1-e2 Ld8-d7

14. Lc1-d2 Lc8-b7

15. Ld1-e2 Ld8-d7

16. Lc1-d2 Lc8-b7

17. Ld1-e2 Ld8-d7

18. Lc1-d2 Lc8-b7

19. Ld1-e2 Ld8-d7

20. Lc1-d2 Lc8-b7

21. Ld1-e2 Ld8-d7

22. Lc1-d2 Lc8-b7

23. Ld1-e2 Ld8-d7

24. Lc1-d2 Lc8-b7

25. Ld1-e2 Ld8-d7

26. Lc1-d2 Lc8-b7

27. Ld1-e2 Ld8-d7

28. Lc1-d2 Lc8-b7

29. Ld1-e2 Ld8-d7

30. Lc1-d2 Lc8-b7

31. Ld1-e2 Ld8-d7

32. Lc1-d2 Lc8-b7

33. Ld1-e2 Ld8-d7

34. Lc1-d2 Lc8-b7

35. Ld1-e2 Ld8-d7

36. Lc1-d2 Lc8-b7

37. Ld1-e2 Ld8-d7

38. Lc1-d2 Lc8-b7

39. Ld1-e2 Ld8-d7

40. Lc1-d2 Lc8-b7

41. Ld1-e2 Ld8-d7

42. Lc1-d2 Lc8-b7

43. Ld1-e2 Ld8-d7

44. Lc1-d2 Lc8-b7

45. Ld1-e2 Ld8-d7

46. Lc1-d2 Lc8-b7

47. Ld1-e2 Ld8-d7

48. Lc1-d2 Lc8-b7

49. Ld1-e2 Ld8-d7

50. Lc1-d2 Lc8-b7

51. Ld1-e2 Ld8-d7

52. Lc1-d2 Lc8-b7

53. Ld1-e2 Ld8-d7

54. Lc1-d2 Lc8-b7

55. Ld1-e2 Ld8-d7

KIRKEN.

20. søndag etter trefoldighet.

Akerhus slottskirke. Kl. 11 garnisonsprest Kjeld Stub og landsekretær Grytten. Altergang. Offer til misjonen for hjemmene. Benestund i sakristiet kl. 10.45.

Vår Freisers kirke. Kl. 9.30 sondagskole. Kl. 11 skriftemål. Kl. 11 pastor William G. Möller. Altergang. Kl. 18 res. kap. Johannes Ø. Dietrichson. Onsdag 13. okt. Kl. 20 musikkandakt. Pastor William G. Möller. Fredag 15. okt. Kl. 11 res. kap. Johannes Ø. Dietrichson. Nadverd. Liturgisk morgenandakt alle hverdager fra kl. 8.30 til kl. 8.45.

Trefoldighetskirken. Kl. 11 pastor L. Korn. Offer på alteret til omstreifermisjonen. Sondagskole kl. 9.45. Kl. 6 res. kap. Jon Mørnskar og pastor Skjeldring. Altergang.

Pipervikskirken. Kl. 9.30 sondagskole. Kl. 11 pastor Arne Arborg. Altergang. Kl. 7 undgåssted.

Frogner kirke. Kl. 9.30 sondagskole. Kl. 11.30 skriftemål i sakristiet. Kl. 11 res. kap. Schübler. Generalsekretær Lyngstad preker. Altergang. Kollekt til omstreifermisjonen. Kl. 6 sogneprest dr. Ordning. Altergang.

Uranienborg kirke. Kl. 11 sogneprest Lexow-Brekk. Barneungdomsene. Kl. 6 res. kap. Tybring. Altergang. Bibeltime i menighetshuset tirsdag kl. 6%. Res. kap. Tybring.

Capela Johanna. Kl. 20 pastor Thomas Maroni.

Majorsuen (Prestenes) kirke. Kl. 9.30 sondagskole. Kl. 10.30 skriftemål. Kl. 11 pastor Johan Prytz. Nadverd. Onsdag 13. okt. Kl. 20 bibeltine.

Fagerborg kirke. Kl. 9.30 sondagskole. Kl. 11 res. kap. Brekke. Altergang. Kl. 6 sogneprest Leiegang. Altergang. Torsdag 14. okt. Kl. 10.30 pastor Lyngstad. Nadverd.

Diaconiehusets kirke. Kl. 11 sogneprest Ridderup. Skriftemål. Kl. 10.45. Bibeklasse kl. 10. Sondagskole kl. 13.

Gamle Aker kirke. Kl. 9.30 sondagskole. Kl. 11 res. kap. Ingvild B. Carlsen.

Offer til Norsk misjon blandt hjemmene. Kl. 7 10-arsfest i menighetshuset.

Markus kirke. Kl. 9.30 barneungdomsene. Kl. 11 sogneprest Finn Bader. Offer på alteret til Norsk misjon blandt hjemmene.

Jakob kirke. Kl. 11 sogneprest Johnnes. Nadverd. Kl. 9.30 sondagskole. Kl. 6 res. kap. Indrebu. Nadverd.

Kapellet ved Kroghstatten. Kl. 10.45 pastor Böhmer. Nadverd.

Sæbø kirke. Kl. 9.30 sondagskole. 1. kirken og på Eftfa. Kl. 11 res. kap. Holstad. Altergang. Kl. 16 sogneprest Heuch. Altergang.

Torsdags menighet i Lilleborg kirke. Sondagskole kl. 9.30 i kirken og Sandakeren. Kl. 11 res. kap. Olmar. Torsdag 26. okt. Kl. 20 Sondaskevnen. Kl. 11 Mattens menighet. Kl. 6 pastor Ringdal.

Hauges Minde. Kl. 11 sogneprest Settnes. Nadverd. Barneungdomsene kl. 1. Mattens menighet i Petrus kirke. Kl. 11 prestenes Overens og Østbyne. Nadverd.

Offer til omstreifermisjonen. Fredag 26. okt. kl. 20 bibeltine i Hauges Minde ved kl. 6 sogneprest Østbye.

Vaterlandskirken. Kl. 11 pastor Knut Andersen. Altergang. Kl. 13 sondagskole. Kl. 11 res. misjonsforeningen. Sogneprest Thiesen og menighetsprester.

Tøyenkirken. Kl. 9.30 sondagskole. Kl. 11 pastor Teisendjord. Kl. 7 pastor H. E. Wissell. Altergang. Onsdag kl. 8 pastor Wissell.

Grimstad kirke. Kl. 11 res. kap. Puntvedt. Nadverd. Skriftemål. Kl. 10.45. Sondagskole kl. 1. Kl. 6 undgåssted. Altergang. Kommandør Westergård og pastor Nerhus. Kollekt til Kristelige sosiale klubber. Onsdag 7.10 i menighetshuset.

Sørlige kirker og bedefus.

Kapellet. Bogstadveien 49. Kl. 10. Sondagskole. Kl. 11 pastor Ragnvald Enger.

Calmeyergaten. Kl. 10 prestene Wassner og Prayland. «Lysglimt».

Margatekyrkan: Högnäsa med nattvardsgång kl. 11. fm. kyrkoherde Béwe. Kvinnekoret onsdag kl. 7.30 pm.

Deutsche Gemeinde. 20 Uhr. Akerstg. 72. Orgokoncert: Konzert-Organist Greiter aus Hamburg; Abendandacht: Pfr. Günther.

St. Edmunds Church Morning Service 11 a. m. The Rev. G. H. Thompson. Oslo Sjømannsmisjonen. Kl. 6 andakt ved cand. teol. Borgar Holte.

Sportshallen. Rosenvinge, Kjelsås. Kl. 12 tymsjoner Fuhr.

Høsttakkegudstjeneste i Vålerengen kirke

søndag 10. oktober kl. 18. Tale av prestene Mjørud og Thomle. Sang av fru Oberst Westbye, musikk av organist Kjelsen. Offer til menighetsarbeidet.

Kirken blir vakkert pyntet.

RØNNINGEN. Klokkekommitee arrangerer norsk aften lørdag 16. ds. kl. 7. Tale av overing. Trygve Swensen. Sang av fru Alfild Sundene Bjurbeck. Opl. av bankkasser Martens. Bill. sikres på forhånd hos frk. Reinertsen, Seilduksgt. 4. tlf. 71456. Entré 1.50.

Møllergt. 38. Ungdomsmøte laft. kl. 8. Hedin og Nilsen taler. Søndag kl. 1.15 benn. Kl. 11 og 7 taller Johs. Hedin og misjonær Nilsen fra Kina. Sondagskole kl. 14.

KAMPENS K. F. U. K. har 35 årsfest i menighetshusene. SØNDAG 10. okt. Kl. 7. Tale av sogneprest Bastiansen og pastor Edwin. Sang og musikk v. Drammens Ynglingeforening og K. F. U. Ks sangkor og orkester. Solosang av klokken Larsen. Bevertning. Entré 75 øre, medlemmer 50. Alle hjertelig velkommen.

«FILADELFIA»

St. Olavsgt. 24. Lørdag kl. 8. 20. sønnede i Illesalen. Offer evangelistskassen. Søndag kl. 10. Benn. Kl. 10.30 predikere.

Pastor Barratt

Koret synger. 12.30 sondagskole. Kl. 7 pastor BARRATT, K. AXELSEN og R. HANSEN. Mandag kl. 8: Menighetsmøte. Lærer I. A. DAHL deltar. Rapport for menighetskasse. Offer til menigheten. Koret forevises uopfordret.

Falske Vidner
Foredrag i Universitetsgt. 20.
III søndag den 10. okt. kl. 18.
Fri adgang. Ingen kollekt.
JEHOVAS VIDNER

Frelsesarmeens.

Musikk-gudstjeneste i Frogner kirke

Mandag 11. oktober kl. 8 aften.

1. Preludium.

Organist Einar Melling.

1. Håndel Parker: Dypaharmoni.

L. von Beethoven: Beethoven.

Oslø 3. korps hornorkester.

Tale av socialsekretær Thora Isachsen.

3. E. Osborne: O Pader, på min pil-

grimsvel.

Jude: Når jeg beskuer Golgata —

kor, orgel.

Oslø 3. korps damekor.

4. Klaus Østby: Meditation - Prince-

thorpe (Engelsk kirkekonsept).

Hornorkester.

5. Sibulus: Vi synger litt (Finland)

— Mannskor.

Edv. Grieg: Den store hvite flokk.

Solo m. orkester.

6. G. F. Händel: Selection — Gems

from the Messiah Nr. 1. —

Hornorkester.

Tale av pastor Ludw. Schübler.

7. Wennerberg: Davids 89. salme,

solo, kor, orgel.

B. Milgrev: Klippe, du som brast

for mig — kor.

L. von Beethoven: All Himlen

pri — kor, orgel.

Blandet kor.

Orgelledsagelse:

Organist Einar Melling.

Dirigent:

Musikkmeister Axel Carlsson.

Fri inngang.

Kollekt til «Den Apne Dør».

BASAREN i Akersgatens Misjonshus

Lørdag 9. okt.

Kl. 12: Andakt ved overlærer O. Devik.

Kl. 20 (8): Sang av Mannskoret «Sel». Kl. 20.30: Tale av resp. kap. L. Schübler.

Siste dag. Trekning.

Monsen-Storm

taler i Møllergt. 16. II søndag. Kl. 10 benn.

Kl. 11: Enne «ANDELIG

BLINDHET». Kl. 7½: EVANGELIET

TI ABENBARELSE, LIV ELLER DOD

Sundagsskole kl. 12½. Holm.

MANDAG offentlig møte kl. 8 i mi-

sjonsalen. St. Olavs pl. 4.

Offer til to sørste i Kina.

Den evang. Forsamling

«Forsamlingshuset» Møllergt. 20.

Søndag form. kl. 10 brødsbrytere. Kl.

10 og kl. 7 aften taler pastor Paulsen.

Sondagskole med bibelklasser kl. 12.30.

Frelsesarmeens KIRKEVEIEN 62

SØNDAG kl. 8

leder brigader og fru ØGRIM, major

og fra Gundersen, Lie Hansen m. fl.

Mote. Spilderlen delt. m. intr. program.

Nesodden kirke. Tirsdag 14. okt. kl.

6. Høsttakkefest. Offer til konfirmantestamerter.

Grorud kirke. Kl. 10% pastor Dahmen.

Grorud kirke. Kl. 10.30 sogneprest

Bakkens. Nadverd for konfirmanter og andre.

Oppgård kirke. Kl. 11 kst. sogneprest

Bakkens. Konfirmasjon.

Gjøfjell kirke. Onsdag 13. okt. kl.

6. Høsttakkefest. Offer til konfirmantestamerter.

Skoklestad kirke. Kl. 11 pastor Christensen. Kl. 12.30 sondagskole. Tirsdag 12. okt. kl. 6. Høsttakkefest. Offer til menighetsarbeidet.

Ullensaker kirke. Kl. 10.30 sogneprest

Waaer. Nadverd. Kl. 6 sogneprest

Waaer og kand. teol. Birger Ingolfstad.

Stremmen kirke. Kl. 11 pastor Scheie.

Konfirmasjon.

Skedsmo kirke. Kl. 11 pastor Nordgård.

Altergang.

Lillestrøm kirke. Kl. 10.30 sogneprest

Waaler. Nadverd. Kl. 6 sogneprest

Waaler og kand. teol. Birger Ingolfstad.

Bevertning. — Entré 60 øre.

Grønlands menighetshus

BÅSAR

til inntekt for husets drift fortsetter

dag kl. 11-2 og fra kl. 6. Kl. 7½:

Tale av klokker Rygg. Musikk ved Gunnar Normann. Trening kl. 9.

Abilds

SNEKKERARBEIDE**SNEKKERARBEIDE**

Varevinduer. Butikk- og kjøkkeninnredning. Forsyng alt til fag. henh. Tlf. 80007. Sverresgt. 3. Osvald Larsen. Varevinduer husrep. utf. Verkst. Døpsgt. 6. Tlf. 14654.

MASKINARBEIDE, REPARASJON

Stans her! Minst 5 md. varer et par sko som er sletta med gummilær og koster bare 3.35 og 3.90. Adr. er Sålingsskogen, Grenen 7. Holmg. 6. Skogv. 8. eller Elisenbergv. 10.

BUNTMAKERARBEIDE

Mottar nu reparasjoner av pelskaper, bil pris. Pyntesalon, G. Slottg. 8. T. Meyn.

FORSKJELLIG**Vi leverer forstørrelser**

i alle formater til utstillinger og hjem. Vårt arkiv på 95 000 plater til alle mulige illustrasjons- og foredragsformål.

Wilse Handelsbygningen

Fabrikker — Verksteder.

Benytt våre spesialister til montering av maskiner, pumper og kjeler. Vi utfører også almindelige reparasjoner, dreierarbeide, autogen, punkt og elektrisk sveising, rimelige priser.

Telofoner 12956 — 22386, etter kl. 17. 88553.

NORSK MONTERINGS CO. A/S., Akersveien 27.

HÅNDVERKSMESTER**KOBBER- OG BLIKKENSAGERMESTER****BUNTMAKERMESTER**

Pelsarbeide utføres. Bestillinger mottas.

H. A. HANSEN, Pelsvareforretning A/s
Dronningensgt. 34, inng. Karl Johansgt. Tlf. 23351
Pelshandel og buntmaker.

TRANSPORT, FLYTNING

64668 Utøres transport. Allslags flytn. utf. billig. Tlf. 13490 Telef. 81747

EVAS EXPRESS

laging, fortolling og transport. Oslo Transport & Spedisjon. Tlf. 13294. Skipperg. 19. Raadhusgt. 11. T. 1010-14946

A. FLØTTA 2.50 pr. time. Varekjering. Flytn. Transp. 12040.

TURIST-, SELSKAPSKJØRING

Tur- & bryllupskjøring m. store elegante biler. **74277** Leilighetsabil til Trondheim lørdag ell. tirsdag, ny 7 seter. Telefon 67904.

Leilighetsavis kjøres kortere og lengre turer. Også søndag. Tlf. 66529.

BILUT OSLO—KØBENHAVN Start 15. eller 16. oktober, retur 25. oktober. Plass til tre damer eller herrer. Chevrolet 1937. Mod. Tlf. 41272.

UNDERVISNING**MERKANTILE FAG**

Lær i Deres interesse ikke lengre nynorsk, tysk, eng. kurs for å oppnå fransk, spansk, stenografi, alm. hastighet.

75 ord (pa 2-3 mdr. à kr. 12) **men nu også Oslo Handelskammerets krav** **100 ord** (ialt 3-4 mdr. à kr. 12) nu til **bautsatsorisasjon av stenografer** og helst stortingsstenografsprisen krav **125 ord** (ialt 4-6 mdr. à kr. 12) **vanlig** ved 3-6 after (6-12 dag.) timer pr. uke. Gabelsberger, tysk Enhets- og Riksystem Handels-korrespondanse på 7 pros 30 t. **touch - maskinskrivning** kr. 8. Bokfører, handelslære, -rett og legning (for handelsfagprisen).

Nye parter (ikke klasser) begynner nu. Alle fag er valgfrie. Eksamener avholdes Ring 65400 Oslo Sprogskole. Fort. plan

Hanelsfag Hanelslærer HEDBERG Stortingsgaten 4 Tlf. 11117

Handels- og Bokholder Revision K-ning K-punkt. etneter. Fort. plan

Maskinskrivning Nye kurser stadiig, timer etter valg 9-7. Late priser Moderne maskiner

REMINGTON INSTITUTT Tollodgt. 12. Tlf. 25655

Bokholder alt til handelsproven. Øvet lærer. Tlf. 23395

DESINFeksjon

KRIGEN 64623

Veggdyr- og Rotte-

EXPERTENE

Tollodgt. 30 Tlf. 21429

Autorsert. Vikan det.

Rex utr. vegd., attest, kontroll. Autorisert. Rosenkrantzg. 13 b. 27473.

MALERARBEIDE

MALERARBEIDE UTFØRES

Oscar Steinfeldt Foss. Tlf. 60375.

Maling. Mobler. Tapet. Linoleum.

Hyggelige priser. I. Anne. Tlf. 88529.

MALERARBEIDE utføres.

Telefon 11031. Kr. Estensen.

FORSKJELLIG

Engelsk, Tysk, Fransk, samt alle fag på engelsklinjen. Fl. år utlandet. Tlf. 62258.

Ung. engelsk dame, 22 år. s. tilb. ca. nov.-mars i Norge. Fritt opp. mot underv. Refr. Bill. mrk. «1526 Ungdoms-

TYSK under. over. i Handelsbygn. Eds. trans. E. SIEWERT (int.). T. 47215

«Tyske uttrykk» fæs sammetest. kr. 2.50

Tysk korrett. Msk. art. Bkorr. konv. Alf. Andersen. E. Sundsgt. 51 II

TYSK ! ENGSKL ! Leksegj. Innsv.

av gramm. vansk. still. gjengjort. Asavn. 27. IV. Telefon 69423.

Videreg. nybegyn. konv. ELLA ØSTENSTAD

Frognerveien 42. T. 49263

LONDON

Masterman Smith English Institute

6 Buckinham Palace Garden Londons S. W. 1.

Omgangs- og sel-skapspros i ord og skrift. Literatur. Avslutningspros med diplom. Innm. når som helst. Kurspriser 6 10.0 pd. for 3 md. Forl. prospekt.

SPANSK, norsk og realfrag. 3 kr. timen.

Cand. mag. med praksis i Spania. Billett mrk. «2304 Majorstuen».

HUSSTELL, HÅNDGJERNING

Våre Damers Tilskjærerakadem

Modellering- og syskole.

Storting p. 7. Morgenblads gard.

Stadig nye kurser for nyb. og viderekomme m. avgangsvidensbyrd og dipl.

Spesialutdannelse for sydamer. Skolen er behjelplig med stipendier for ubemidlede over hele landet. Forl. gratis pl. Telefon 22119.

Lillehammer Husstellskole

Praktisk og omsorgsfull undervisning i mat- og husstell, dieter, veving, sm.

Kortere kurser. Forl. plan.

Laura Delphin Holm.

GRUNDIG UNDERSVING

i moderne tilskjæring og modellfasong-

tegning til alle slags klar, også regle-

menterte uniformer, gis til alle som øns-

ker selvstendig eller modernisere

hvad De har hørt eller såkt til.

Uebmidl. arbeidsles også. Oplysn. telefon 21759 ell. bill. m. «2286 Nu

eller senere».

Husholdningsskolen

FOR UNGE DAMER.

Oppr. 1890. Arbinsgt. 3, II. Tlf. 45333.

Nytt form.kursus fra 18. oktober.

ELSA THEISTES KOKESKOKE

Attenelever mottas fra 18. okt. T. 45958.

LADY TILSKJÆRER- OG SYSKOLE

Universitetsgt. 9, II. Tlf. 21601.

Elever får plass i mørsterkonstruksjon, modellering etter enhver journal.

Kortere og lengre kurser. Form-, etterm- og aftenpartier.

Hastens aftenkursus fra kl. 20 til 22. begynner bestemt 15. oktober.

OSLO RISSESKOLE

Forl. plan.

Innhaver Laura Michelsen. Handelabygn. Drammensvn. 20.

KURSER i tilskjæring, mottegning og sdm. Diplomkurser.

Fagutdannede lærerkretser. Nytt kursus 25. okt. Tlf. 47178.

Husflidsskolen på Hasselbakken, Feiring.

Billige kurser fra kr. 40.— 65.—. Vev — sdm. Et par husstell-elever optas.

Fag-utd. lærerinner. Styrkende ophold.

GRUNDIG UNDERSVING

i moderne tilskjæring og modellfasong-

tegning til alle slags klar, også regle-

menterte uniformer, gis til alle som øns-

ker selvstendig eller modernisere

hvad De har hørt eller såkt til.

Uebmidl. arbeidsles også. Oplysn. telefon 21759 ell. bill. m. «2286 Nu

eller senere».

CHAUFFØRSKOLE

Grundig, grel underv., rim. priser. Anb.

NYTT MOTORETKNISK KURSUS beg. neste uke. 4 aft. underv. à 2 t.

Pris kr. 10.—, for kjøreelever kr. 5.—. (Et motoretknisk kursus letter kjøreevnen — sparer tid — og vil følgelig være gratis for kjøreelever.)

OBS! Kjørekurser og enkelte timer billigst. Moderne vogner og dyktige

lærere. 10 års erfaring i moderne bilundervisning. Biltknisk Byrå, tlf. 21232.

KJØP VEIEN TIL FORERPROVEN med motorvognloven etc. Ca. 100 instruktive bilder. Anbef. av bilskikkende og fæs overallt. Kr. 1.35.

Aurora Chaufførskole. Munked. v. 5 b. Tlf. 10572.

Korrekt undervisning er grunnlaget for kor-

ekt kjøring. Vi har den ardelige erfaring

ved kjøreevnen — sparer tid — og vil følgelig være gratis for kjøreelever.

AlmerHaug Etabl. 1908 som er nødvendig, og d.t. mest moderne og in-

struktive materiell. Anbef. av K.N.A. og N.A.F.

Jac. Aalsg. 26 gratis. Tlf. 16753. «OK», Dronng. 21.

FORSKJELLIG

Hallings Sprogskoles Eftermiddagskurser

for Damer og Herrer.

Foreslunger i kunsthistorie med lysbilleder og museumsbesøk

ved konservator ved Folkemuseet, magister Kjellberg, hver torsdag

ettermiddag kl. 5.30—6.15. Oscarsgate 30. Kontoretid 12—2. Telefon 64233.

England Louise Aubert, P. S. F. Eks.

LEIEFORMIDLING

Leiligheter og værelser utleies.
Gunnar Broberg, Teatergt. 2. 24905.

**TIL LEIE
FORRETNINGSLOKALE OSLO****BUTIKK, ATELIER****2 fordelaktige butikklokaler**

tilsalgs. Innkudd 3000 og 2000 kr. Leie 175 og 125. Henv. Ørsakf. Egil Faastrand, Kirkegt. 34. Telefon 23455.

En liten sigar- og fruktbutikk, godt oppdrevet till. (billig). Eksp. anv.

Butikker i nytt gjennemgangsstrok

tilleie straks i Havnsgt. 1. Henvendelse

Advokatfirmaet Eckbo & Rygh, telefon 21306.

KONTOR**Kontorer - Grensen 15**

Ennu endel kontorer er tilleie i Grensen 15:

2. etasje ca. 140 kvm. 3. etasje ca. 50 kvm.

4. etasje ca. 60 kvm. samme lokaler 1. 5. og 6. etasje.

Videre er et mindre kontor i Akersgata 32 tilleie.

Henvendelse disponent Wilhelm Sissener, Akersgt. 32, tlf. 23644, eller

advokatene Henning Bedtker og Harald Knudtzon, tlf. 31856 og 31337.

2 MODERNE KONTORVÆRELSER i 1. etasje i Redernes Hus til fremleie fra oktober flyttedag. Telefon 21701 eller værelse 115.

GARASJE

Murgasje, event. flere till. i Treserget. Telf. 10465.

Oppvarmet garasje

I Bygdø alle 109 (medenfor Drammensv.) er tilleie straks. Henvendelse til vaktmesteren i samme gårds.

Garasje

Garasje for en bil er straks tilleie i Kronprinsen gate. Henvendelse telefon 15870.

FORSKJELLIG**Centrum**

2. etasje i Rosenkrantzg. 4 tilleie ca. 100-140 kvm., hvorav endel med overlys.

Herman Mehren.

TIL LEIE - LEILIGHET OSLO

Rummelig leiligh. 3 v., hall, pk., kj. bad, w.c. m. v. rimelig tilsalgs. Over. omt. flyttetid. Effekt. leie 145 kr. Kan seses søndag. Henv. vaktmesteren Kirkegt. 24. Hjemstavnstid. forl.

Oscarsgt., fullt mod. leil. 3 vær. pkv. obi. kr. 4750. Husleie kr. 150. Tlf. 68174.

Tilleie uten innkudd. 3 store vær. kabinet, pikevar. centralvarme, bad. wc. have. tilleie i villagrd beste vest. Leie 2400 + varme.

Beaikigelse etter avtale i telefon 45629 søndag 11-1.

2 VÆRELSER

FRICHSGATE 1 2 v., hall, kj.k., bad tilslags. Leie 85. m. ink. centr.v. og varmt vann. Pris 4000. Henv.

Advokat Harald Østrem, Stortingsgt. 28. Tlf. 27110.

Efter forandringen er en 2 v. leiligh. i Herm. Possgt. 4. V. Kr. 95.- Anv. kl. 3-4.

KOMF. MOBLERT LEILIGHET. Mod. 2 vær. hall, bad, entré, kjøkken, balkong, centralvarm. v. v. till. for 1 år. Etter lengre. Kr. 225.- pr. mnd. Henv. vaktmesteren, Nøbelgt. 21.

2 v. og kj. vestk., pent oppusset, lav. leies. byttes 3 v. gj. komm. Bill. mrk. 2179. Sikre leieforhold.

1 VÆRELSE

HYBEL-SOLLEILIGHET Fagerborggt. 44. Stor stue, tek. kjøkken, entré, bad, wc, loft, kjellerbor. Innsk. 1090. Husleie 88.- inkl. centrav., trappev., varmt v. Tlf. 68415.

Moderne hybelleil. delvis møblert, 1 vær. bad, tekjk. m. frisekkap og entré tilleie i Cort. Adelsgt. 12. Bill. mrk. 2223. Helst enlig dame.

FORSKJELLIG

Aasaveien 14 Nogen få leiligheter, som ennu er ledige, utleies nu:

2 vær. etc. obi 2000,-, leie 1500,-.

HYTTE

1 vær. etc. obi. 800,-, leie 900,-. Samt 2 butikker.

Huseieretsadvokaten Harald Ramm og C. A. Gulbranson. Telefon 21282.

Festlig atelierleil. atelier m. hems. kj. balkong tila. Skillebekk. Tlf. 46816

1 Skogveien 7

er tilleie mot rentebuerende obligasjon en leilighet på 3 vær. pkv. kj. m. v. Fullt moderne. Henv.

ADVOKATENE GUNDERSEN & GUD DUE

Telefon 25646. Fr. Nansens plass 6, IV.

FULL MODERNE LEILIGH. I BYGDO ALLE, solvendt, ca. 92 kvm., 2 vær. hall, pikevar. bad, w.c. varmt og kaldt vann, parkett, ledig fra desember. Aktiekunnsk. kr. 8000,-, tilslags noget billigere ved h. advokat VIKTOR HAXTHOW, telef. 21335.

A.s Schouterrassen

Kun 3 vær. leiligheter igjen, ferdig til innfl. straks. Fremvisn. på bygge-

plassen alle hverdager fra 9-1630 og lørdag 9-13, søndag 12-14.

BRØDRENE JOHNSEN MURMESTRE A/S. Tlf. 63863. 71697.

3 v. møbret solleiligh. tilleie. Bill. mrk. 2227 Centralt.

LEIEFORMIDLING

Leiligheter og værelser utleies. Gunnar Broberg, Teatergt. 2. 24905.

NYBYGG FAGERBORG

2 st. v. kj. elektr. komf., entré, bad og wc. adsk. kjell. og loftsb. overdr. for kr. 3000,-. Leie inkl. varmt v. og centr.v. kr. 99,-. Henv. tlf. 61781.

VILLABYGG

I det stille, vakre strøk på St. Hanshaugen nordsida er der i Lovisenbergg. 3 tilleie av flott hjemmekjelighet på 3 v., spisekrok, kjøkken, bad, balkong etc., innredet med all moderne komfort. Bortleies mot renteb. obl. Garasje. Henv. h. adv. Edm. Haug, Torvet 10. 23593. 3-4. Fremvises søndager 12-3.

Oktobers flyttetid

De moderne 2-3 og 4 værelseres leiligheter i Gamle Madserud Allé 6-8 og 10 fremvises hver dag fra kl. 9 til 17 og søndag mell. 12-14. Obl. innkudd. Sol - utsikt - landlig. Solid bebygget av murmester D. F. Olsen. Henv. på stedet tlf. 58176.

Halvdan Svartesgate 4

Vi har ennu nogen leiligheter bestående av 4 og 3 værelser, pikevar., kj. m. v. samt 2 værelser, kj. m. v. Fremvisning daglig. - Søndager kl. 11-14.

FJELDS OMSÆTNINGSKONTOR A/S.

Stortingsgt. 12, tlf. 22284 - 12527.

Bygdø Allé - Frognerkilen.

Leilighet 2 vær. kjøkken, entré, bad m. v. med eller uten garasje i Bygdø Allé 109 tilslags for overtagelse snarest. Fullt møblement kan samtidig overdras til rimelig pris. Leiligheten og innboet har kun vært benyttet i ca. 3 mdr. Nærmore oplysninger ved henvendelse til Overrettssakfører I. C. HEUCH BUGGE, Kongensgt. 27. Telf. 23636.

Aktieleilighet.

2 vær. pkv., kj. m. v. tilslags i Drammensveien 93 b. Henv. Advokatene Gundersen & Gude Due, Fr. Nansens pl. 6, IV. Tlf. 25646.

OKTOBER FLYTTETID

Ennu er det ledig nogen godt beliggende og solrike leiligheter i første blokk av OBOS-byggene på Balkeby. Byggen ligger høyt og fritt på toppen av Majorstuveien ut mot den gamle have. I topp-stasjonen mindre leiligheter med egen terrasse og utsikt over fjorden. I de øvrige etasjer store og rummelige leiligheter på 2 og 3 værelser med eller uten hall og pikeværelse. Hver leilighet har til balkong. Fremvisning hver søndag kl. 12-2. Leiligheter selges mot aktiekunnskudd til familier, hjemstavnsværetig i Oslo. OSLO BOLIG OG SPARELAG (OBOS) Stenersgata 1. Telefon 22865 - 11834.

TIL LEIE - VÆRELSE OSLO**PENSION SUNDT.**

Tidemandsgt. 26. 3 sammenh. umsbl. vær. blir ledig. Villa i stor have. Telefon 48070.

MED PENSJON

2 sammenheng. vær. tilleie for 2 eld. damer ell. ektepar. Full pens. og piele. Telf. 90819.

Rådhushotellet

Faste gjester m. og uten pensjon. Centralvarme, kolde og varmt vann. Selkaper og brylluper mottas. T. 15986.

Majorstuens Hospitals,

Neubergg. 31. Tlf. 60720. Biflire priser. Mottar pensjoner, tilr. og middagsgr.

BORGEN PENSONAT.

Parkvn. 4. Ung d. før dele v. Full pens. T. 62992. Skolelever, fra 1. eller 15. nov. led. mobl. stor, delfig stue for 3 elever, med eller uten pensj. Bad, tlf. Bill. mrk. 1930 - Vestkant.

MØBLERT

Stille h. i fast arbeide kan få dele m. v. Kr. 25. pr. m. B. m. 2271 Vestk.

MØBLERT V. FOR 2

straks. Vibegt. 25. II.

SELSKAPSREISE

8 dages billigtur Berlin etc. inkl. **175**
Hamburg 1 dag, Berlin 3. Kjøbenhavn 1. Går 21. ds.
Anledn. overvære landskampan 24. ds. Forleng program og alle nærm. opl.
REISEFORMIDLINGS-BYRAET, Kari Johansgate 8 II, kl. 9-20. Tlf. 25331

**HOTELL, PENSJONAT
ANDRE LAND****Hotell St. James og Albany**

PARIS — 292, Rue de Tivoli og 211, Rue St. Honore.
300 værelser — 150 med bad. Alle moderne bekvemmeligheter. Meget central beliggenhet med sydsø og ikke overfor Tuillierhaven. Hyggelig og med et stort antall værelser mot hotellets private have. Garageplass for biler i hotellets gård. Skandinaviske aviser og skandinavisk betjening NÆR UTSTILLINGEN Prisene moderate tross utstillingen. Telegram-adresse: Jambalny, Paris 111.

**HOTELL, PENSJONAT
OSLO OG OMEGN****Hvorfor bo i byen
når De kan bo i**

Bye's
Justiti

LILLEHAMMER - GUDBRANDSD.
DOVRE OG RAUMABANEN

Justiti Turisthotell
Ø.Gausdal Tlf. 79
Reis til Austland i sommer! Austild har alle bekvemmeligheter.
Ny festsaal. Øl og vin. Tennishallen. Garasjer.

Forleng FRENG
BRETTUM
PENSJONAT brosjyre

GULLERHEIM PENSJON
1 min. fra Gullerøsen st., Holmenkollen.
Moderne komfort. - 1. klasses kjesker.
Rumelige priser. Telefon 99720.

HADELAND

Granvolden Gjestgiveri,
Hadeland. — Naturkjønt, helt billig.
Vekslende, godt kosthold. Meget billige
priser. Ring telefon Gran 73.

MARKA
BRANDBU Tlf. 83
1ste kl. sted. Vann, vask og water
Centralvarme over alt.

Hvile og ro finner De i Kirkenes pensjonat, Ringebu st., Gudbrd.
Hjemlig stell. Centralv. Bad. W.s., k. og v. vann. Vakre omgiv. Fine
spaser. Tlf. Eier: A. Koren.

Lillehammer Turisthotell

Aapent hele aaret. Telefon 147.

Nedsatte priser inntil 15. dec.

UTSIKTEN PENSJONAT**LILLEHAMMER**

Vakkert beliggende — med utsikt over Mjøsa — vis-à-vis Mathaugen
mottar gjester. — Telefon 637.

MJØSDISTRIKTENE

Frk. Wistings Pensjonat, For eldre som vil bo på landet for vinteren tilbydes god og billig pensjon. Vakkert beliggende. Stor spisesæt og salong, lyse, lune værelser. Bad. W. C.

STILLING LEDIG

MERK!
O. K. Attestkopler billigst, mangf.gj. 13129. Akersgt. 20 v. Storting STANDARD, K. Johansgt. 5 III 10 penne attestkopler, pris fra 45 kr.

For dem som søker eller allerede har erholdt stilling, hvor kausjon kreves, henledes opmerksomheten på Det norske Garantiselskab hvis poliser erstatter personlig garanti.

Prospektus på forlengende. Hovedkontor. Drammensvei 4. Oslo. Attester avskrives korrett og pent.

Nissen-Lies Avskrivningskontor Akersgaten 15 II i Tollbodgaten. Attester mangf.gj. bitt. Engs. Pilestr. 10

Abonnementer på Aftenposten i Oslo når i sin tjeneste 73.7 % av all hushjelp i byen.

Mens De maskinskr. attester. Ansøkn. Mangt. 9-7. Akersgaten 39. venten Avskrivning-kontoret, Rask.

MENN

Agentur —
so under rubrikkon **Forretning**.

Ved vår
Kreditoplysningsavdeling
ansettes straks en yngre, energisk og presentabel mann.

Skriftlig henvendelse.
Heffermehl & Co.
Torvet 2.

Lensmannsbetjent
med øvelse og som kan vente å få autorisasjon fikk plattstraks i større Østland-district; ved by. Søknad med attestavskrifter og lønnsforlengende med og uten kost og losji bes sendt A/S Heydahl Ohme, Roald Amundsen gate 1 under bill. mrk. «10614».

Student bosatt nær Majorstuen, spes. til å gjennomgå lekser med gutt 1. middel. Bill. med pris mrk. «2256 1. middel».

Chaufeur med eller som kan kjope lastebil fikk arbeide. B. m. «2264».

Chaufeur med eller som kan kjope lastebil fikk arbeide. B. m. «2264».

Vaktmestersstilling

12 ganger er ledig for en mann som er kyndig i centralfyring og pass av helser. Lenn kr. 2800—pr. år + fri bolig. Bill. mrk. «2236 Tiltredelse 30. okt. 1937»

For dem som søker eller allerede har erholdt stilling, hvor kausjon kreves, henledes opmerksomheten på Det norske Garantiselskab hvis poliser erstatter personlig garanti.

Prospektus på forlengende. Hovedkontor. Drammensvei 4. Oslo. Attester avskrives korrett og pent.

Nissen-Lies Avskrivningskontor Akersgaten 15 II i Tollbodgaten. Attester mangf.gj. bitt. Engs. Pilestr. 10

Abonnementer på Aftenposten i Oslo når i sin tjeneste 73.7 % av all hushjelp i byen.

Mens De maskinskr. attester. Ansøkn. Mangt. 9-7. Akersgaten 39. venten Avskrivning-kontoret, Rask.

MENN

Agentur —
so under rubrikkon **Forretning**.

Ved vår
Kreditoplysningsavdeling
ansettes straks en yngre, energisk og presentabel mann.

Skriftlig henvendelse.
Heffermehl & Co.
Torvet 2.

Lensmannsbetjent
med øvelse og som kan vente å få autorisasjon fikk plattstraks i større Østland-district; ved by. Søknad med attestavskrifter og lønnsforlengende med og uten kost og losji bes sendt A/S Heydahl Ohme, Roald Amundsen gate 1 under bill. mrk. «10614».

Student bosatt nær Majorstuen, spes. til å gjennomgå lekser med gutt 1. middel. Bill. med pris mrk. «2256 1. middel».

Chaufeur med eller som kan kjope lastebil fikk arbeide. B. m. «2264».

Chaufeur med eller som kan kjope lastebil fikk arbeide. B. m. «2264».

Cand. theol.

før leserpost ved pensjonatskole. Fag: religion, historie og latin i 1. gymnas. samt tegning. Ansøkn. med alle oplys. i bill. mrk. «10658» til A/S Heydahl Ohme, Roald Amundsen gate 1.

VOLONTØR
med god håndskrift og dannet fremtrede. Før post fra ca. 15. ds. Lenn kr. 60.— Ansøkn. mrk. «2007 Villig».

Selger
ingenier eller tekniker — søkes til teknisk agenturfir. Søknad med lønnsforskr. mrk. «2008 Energisk».

SALGSCHEF

Et av de ledende firmaer i kontormaskiner er interessert i å ansette en dyktig salgschef, såfremt det melder sig en habil ansøker med de nødvendige forutsetninger for å tilde stillingen. Det kan påregnes gode betingelser og store fremtidsmuligheter for den rette kraft. Kun skriftlig eller personlig henvendelse til undertegnede. Enhver henvendelse vil bli behandlet med den nødvendige diskresjon.

O. sakser ERLING SIMENSEN,
Hieronymus Heyerdahls gt. 1, Oslo.

Avisbud Sandvikadistriket.

Avisbud med cykel søkes straks av Oslo-avis for avisombringelse til abonnenter ved Ringeriksveien. Bill. mrk. «1928 — Snarest».

Sekretær.

Oslo-avis søker yngre, velutdannet, dyktig og allsidig kontormann, full fortrolig med moderne regnskapsførsl. Sprogmenn med selsje fra aviskontor foretrekkes. Ansøkn. med attestekopier mrk. «Fremtid for arbeidskraft 10521, til A/S Heydahl Ohme, Roald Amundsen gate 1.

KOLONIAL-REISENDE

Dyktig mann kan få stilling på ruten Kongsvinger-Solør og Trysil. Alder 25-35 år. Kun skriftlig henvendelse: Joh. Johannson, Oslo.

Ingeniør eller mellentekniker

søkes til en stor installasjonsforretning. Må ha kjennskap til installasjonsforhold i Oslo. Ansøkning med attestavskrifter og lønnsforlengende sendes ekspedisjonen under billett mrk. «Nr. 2289».

Norges Landbrukskole

Et vikariat som laborant ved det kjemiske undervisningslaboratorium er ledig for en mellentekniker. Vikariatet som tiltres snarest, utspes 10. september 1938. Vikaren har å gå tilhånd om laboratoriet og i det hele utføre de arbeider som laboratoriets bestyrer pålegger ham. Lønnen er laborants grunnlønn + 10 % kr. 221.25 pr. måned.

Søknad med bekräftet avskrift av attestater om utdannelse og tidligere bekjæftigelse sendes professor dr. Johs. Lindeman, Landbrukskolen i As, innen 23. oktober.

Barberblade fra kr. 2.25 pr. 100.

Forhandlere som kan kjøpe i fast regning, søker. Forleng prøvekart. Postboks 15, Mandal.

Større engrosfirma i den elektriske branche søker yngre**Elektroingeniør**

med erfaring i elektriske lysanlegg, planlegging av disse og belysnings-tekniske spørsmål for snarest mulig tiltdrede.

Ansøkn. med detaljerte opplysninger til billett mrk. «147».

KVINNEN**Kontordame**

øvet i stenografi og maskinskriving, heft med latin, artium før ansettelse straks. Skriftl. henv. dr. Werenskiold, Vår Frue Hospital.

Damer, ansatt på større steder m. stor bekjentskapakts, kan få saig av p.t. hushjel. Pikev. has. Telef. 98220 for 11, etter 3.

ENEPIKE

søkes til liten familie (2 voksne og ett års barn med barnekoppe) i moderne leilighet. Tiltredelse ca. 15. ds. Skriftl. henv. med attestekopier og helst fotografi til fru redsentr. Huitfeldt, Solheimsgt. 10, Oslo.

**Ved skolehemmet
„Toftes Gave“**

skal ansettes en husbestyrerinne (oldfrue). Se Norsk Kunngjøringssiden (OAB) nr. 227 for 30/9 1937. (OAB)

UNG DAME

dant og hyggelig, kan få behagelig post som husholderske i Nordlandsbyen. Hvis yngre mann i god stilling med to kjekek, veloppdragne gutter i 10-12 alderen. Stort, hyggelig hjem, men humør savnes.

Ansøkn. med fotograf, lønnsforlengelse, eventuelle attestavskrifter og svrig opplysninger snarest under bill. mrk. «1240 Nyte og hygge».

Edre ensl. d. ønsker fordringsles tro, på dame satt alder i huset, T. 48071.

UNG SERVERINGSDAME
med pass på pen avh.kafé. Bill. mrk. «2226 Påltiligg. i eksp.»

En nett, kjekk dame der er vant til kafé og som er rask til servering før post straks. Henv. 2-3 og eft. 6 også send. Fix Kafé, Rådhusgt. 5.

Barnehaveassistent.

Dame ca. 25 år, godt humor, erfaring med barn, søkes til større privat barnehave. Henv. Ragnhild Rieck. — Glitteran, Hønefoss 2. II, II.

UNG dame med handelsskole får be-gynnerpost på kontor. Bill. mrk. «1924».

Stemplerstilling.

Ved torvdirektørens administrasjon, kjøttkontrollen, er en stilling som stempler ledig. Se opslag i Kemner-gangen. Apoteket 7.

Automobilreparatør.
Spesialist i Dieselmotorer får fast arbeide. Bill. mrk. «2316 — Diesels».

Cand. theol.

før leserpost ved pensjonatskole. Fag: religion, historie og latin i 1. gymnas. samt tegning. Ansøkn. med alle oplys. i bill. mrk. «10658» til A/S Heydahl Ohme, Roald Amundsen gate 1.

VOLONTØR
med god håndskrift og dannet fremtrede. Før post fra ca. 15. ds. Lenn kr. 60.— Ansøkn. mrk. «2007 Villig».

Selger

ingenier eller tekniker — søkes til teknisk agenturfir. Søknad med lønnsforskr. mrk. «2008 Energisk».

Hjemmesysselsker, forkler,

før arbeide snarest. Hen. fr. Østvand, systuen, 6. etasje.

HERMANSEN & JØRGENSEN, Øvre Slottsgt. 5

Hotellvant regnskaps- og sprokgnydig dame får plass straks.

Bill. mrk. «2186 Gode anbefalinger».

Kvinnelig kjøkkenchef,

fullt kyndig i varmt og kaldt, samt en I. kl. koldjomfru får plass i større kyst-hotel. Utlen de beste anbefalinger nyter det ikke å soke.

Bill. mrk. «2186 Gode anbefalinger».

SYERSKER

2 dyktige